ҒАЛАБА БАЙРАМИНГИЗ МУБОРАК БЎЛСИН!

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ оқшоми

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети ва халқ депутатлари шаҳар Советининг органи

ГАЗЕТА 1966 ЙИЛ 1 ИЮЛДАН ЧИҚА БОШЛАГАН. • № 106 (5. 997) • 1986 йил 8 май, пайшанба • Баҳоси 3 тийин.

КПСС XXVII съезди қарорлари — ҳаётга

Ижодкорлар ҳиссаси

«СССР 50 йиллиги номидаги Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмасида ишчи, инженер-техник ходимларнинг фан-техника тараққиётини жадаллаштиришга қўшадиган ҳиссаси салмоғини ошириш ниятида «Эврика» деб номланган хизмат ташкил этилди. Асосий кўзда тутилган мақсад корхонадаги участка, цехларда меҳнат қилаётган кишиларда пайдо бўлган ижодий фикрни ривожлантириш ва ишлаб чиқаришга жорий қилишга кўмаклашишдир. Дастлабки натижалар, хизмат тўғри ташкил этилганлигини кўрсатди.

Электрокара ҳайдовчиси З. Бобожонов трактор кабиналарини конвейерни тўхтатмаган ҳолда илгичларга илиш, бўёқ участкасини қайта ташкил этишни таклиф этди. Булар қўл меҳнатини камайтириш билан бирга кўплаб иқтисодий самара олишга ёрдам беради.

Инженерлар А. Ерофеев ва М. Славуцкий 36 та ғаладони бўлган кассета тайёрлашни таклиф этишди. Бу кенг истеъмол буюми суратkашлар, радиоҳаваскорлар, чеварларга маъқул тушди. «Эврика» хизмати аъзоларининг сафи кун сайин кенгайиб бормоқда.

Ветеранлар намуна бўлишмоқда

Тошкент шаҳар трамвай-троллейбус ишлаб чиқариш бошқармаси меҳнат коллективлари ўртасида аҳолига транспорт хизмати кўрсатишни яхшилаш бўйича давом этаётган социалистик мусобақада 1-троллейбус парки коллективи пешқадамлар сафида бораяпти. Парк коллективи даромадлар бўйича тўрт ойлик планни 102,8 процент, йўловчилар ташиш бўйича эса 105,7 процент адо этди, йил бошидан бери жами 16 миллионга яқин йўловчига транспорт хизмати кўрсатди.

Транспортчилар май ойида ҳам юксак самарали меҳнат қилишяпти. Ҳозирги кунларда ҳар куни пландаги 60 минг ўрнига 75—80 минг йўловчига транспорт хизмати кўрсатиляпти.

Коллективда 25 нафар Улуғ Ватан уруши ветерани меҳнат қилади. Уларнинг катта ҳаётий тажрибаси ёшларни яхши меҳнат анъаналари руҳида тарбиялашда муҳим аҳамиятга эга бўляпти. Айниқса паркнинг ветеран ишчилари, Улуғ Ватан уруши қатнашчилари А. Фахриддинов, Е. Алдебёнова, М. Минаев ўзларининг интизомлиликлари, зиммадаги вазифага сидқидилдан муносабатда бўлишлари билан коллективда катта ҳурмат-эътибор қозонишган. Уларнинг ҳалол меҳнатини троллейбус парки маъмурияти, партия ва касаба союз ташкилотлари фахрий ёрлиқлар, қимматбаҳо совғалар билан тақдирлаган. Бу ветеранлар совет халқининг Улуғ Ватан урушидаги Ғалабасининг 41 йиллигини коллективнинг умумий ютуқларига муносиб ҳисса қўшиш билан кутиб олишяпти.

Чинакам гуллаган ўлка

БУГУН

Ўзбекистон ССР халқ хўжалиги ютуқлари виставкасида очилган гуллар кўрик-кўргазмаси ўзининг гўзаллиги билан томошабинларни мафтун этмоқда.

Виставканинг марказий павильонидаги супачаларга ўнлаб номда янги ва истиқболли гуллар намойишга қўйилган. Улар орасида чиройли атиргуллар, чинни гуллар, гладиолуслар, хонада ўстириладиган гуллар ва ўсимликлар томошабинлар диққатига ҳавола этилмоқда. Айниқса «Победа», «Фантазия», «Дружба», «Олимпус», «Оскар» навли гуллар гўзаллиги ва нафосати билан диққатни жалб этади.

Кўрик кўргазмада Р. Р. Шредер номидаги илмий-ишлаб чиқариш бирлашма, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси ботаника боғи, шунингдек Тошкент манзарали боғдорчилик совхози, Олмалиқ, Ангрен ва Чирчиқ яшил хўжалик комбинатлари селекционерлари қатнашмоқдалар.

Шонли сана

Немис халқи гитлерчилар фашизмидан озод қилинган куннинг 41 йиллигини Ўзбекистон меҳнаткашлари бутун совет халқи билан бирга кенг нишонламоқдалар. 7 май куни Германия Демократик Республикасининг Миллий байрами шарафига Тошкент жамоатчилиги вакилларининг йиғилиши бўлиб ўтди. Йиғилишда республикамизга келган ГДР гражданларидан бир группаси қатнашди.

Сўзга чиққан кишилар Европа халқларини фашистлар асоратидан қутқариб қолган Совет Армиясининг тарихий миссияси тўғрисида, немислар диёрида биринчи ишчи ва деҳқонлар давлати ташкил этилганлиги ҳақида гапирдилар. Йиғилиш қатнашчилари СССР билан ГДР ўртасидаги қардошларча дўстлик ва ҳар томонлама ҳамкорлик йил сайин мустаҳкамланиб бораётганлигини қайд этиб ўтдилар. Бу ҳамкорлик иккала мамлакат халқларининг туб манфаатларига, ер юзида тинчлик ишига мос бўлиб тушмоқда.

Йиғилиш аҳли социализм қурилишида ГДР халқига муваффақиятлар тилади.

(ЎзТАГ).

Ҳаракат хавфсизлиги учун

КЕЧА

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети раисининг ўринбосари Ш. Р. Шоабдураҳимов раислигида йўл ҳаракати хавфсизлигини таъминлаш бўйича шаҳар комиссиясининг навбатдаги мажлиси бўлди.

Шаҳар кўчаларининг авария ҳолати, атроф-муҳитни автотранспортнинг зарарли чиқиндиларидан муҳофаза этиш, пиёдалар ҳаракатини ташкил этишни такомиллаштириш, йўл ҳаракатини бошқариш автомат системасини янада ривожлантириш ва реконструкция қилиш, ҳаракатни бошқаришнинг техник воситаларини жорий этиш масалалари кўриб чиқилди.

Мажлисда ҳаракат хавфсизлиги бўйича район комиссияларининг фаолияти муҳокама этилди. Мазкур комиссияларнинг республика пойтахти магистралларида авария ҳолатини камайтиришга доир ишларини кучайтириш зарурлиги таъкидлаб ўтилди.

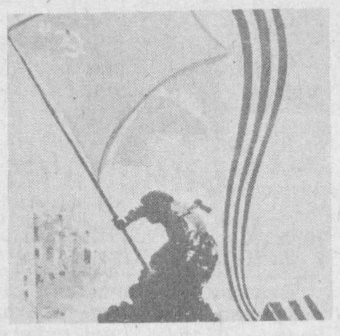

Жасоратинг бир жаҳон

Совет халқининг Улуғ Ватан урушидаги жасорати асрлар бўйи яшайверсин!

(Кремлнинг Съездлар саройида Улуғ Ватан урушида совет халқи қозонган Ғалабанинг 40 йиллигига бағишланган тантанали мажлисдаги докладдан).

Қаҳрамонга ёдгорлик

БУГУН

Буюк Ғалабанинг 41 йиллиги арафасида Совет Иттифоқи Қаҳрамони С. Ф. Черников номидаги 1-трамвай депоси ҳовлисида шу депонинг собиқ ходими Сергей Фёдорович Черников хотирасига бунёд этилган бронза бюстнинг очилиш маросими бўлди.

Мазкур тантанага бағишланган митингни Тошкент трамвай-троллейбус ишлаб чиқариш бошқармаси партия ташкилоти секретари С. И. Парфёнов очди. Сўнг бошқарма Улуғ Ватан уруши ветеранлари Совети раиси Д. Ф. Подсветов, Улуғ Ватан уруши қатнашчиси С. С. Карпухин, 1-трамвай депоси бошлиғи Х. С. Маҳкамов ва депо комсомол ташкилоти секретари С. Алиевлар сўзга чиқишди. Улар ўз ҳамкасблари Сергей Фёдоровичнинг Улуғ Ватан урушида кўрсатган қаҳрамонликларини ифтихор билан ёдга олдилар. Шунингдек бу тантана маросимида трамвайчилар оталиғидаги 175-мактабнинг битта октябрятлар отряди пионерлар сафига қабул қилинади ва отрядга Қаҳрамон номи берилди.

Собиқ жангчилар қутланди

Буюк Ғалабанинг 41 йиллигига атаб Юнусобод массивининг 11-кварталида маҳалла комитети ва 38-уй-жойлардан фойдаланиш идораси тантанали маросим ўтказди. Унда Улуғ Ватан уруши қатнашчилари, партия ва меҳнат ветеранлари иштирок этдилар. Собиқ жангчилардан А. Каримов, партия ветерани И. Тарсфинтиев, маҳалла комитети раиси А. Абдумаликов ва бошқалар Буюк Ғалабанинг жаҳоншумул аҳамияти, ҳозирги даврда ер куррасида барқарор тинчликни ўрнатиш барча софдил кишиларнинг эзгу нияти эканлиги, тинчликни сақлаб қолиш учун ҳар бир совет кишиси садоқат билан меҳнат қилаётганлиги ҳақида тўлқинланиб гапирдилар.

Киров районидаги 325-ўрта мактаб ўқувчилари Улуғ Ватан уруши қатнашчиларини самимий қутладилар.

ТИНЧЛИК ФОНДИГА

Шахсий жамғармаларининг, мукофотининг, пенсиясининг бир қисмини Тинчлик фондига топширадиган бундай кишилар оз эмас. Г. Азизов, Измайлова, Ашнетқулов ва бошқалар совет Тинчлик фондига бир неча марта 20—30 сўмдан топширишган. Мана, шу йил 18 апрелда махсус журналга қайд этилган ёзув: «Л. Чурасова— 100 сўм, ўз маоши». Тўлов бланкида қуйидаги сўзлар қўшимча қилинган: «Қизим ва ўзим номимиздан».

«...Қабул қилишингизни сўрайман»

У ҳар ойнинг биринчи числосида албатта давлат банкининг Фрунзе район бўлими кассаси туйнуги олдида пайдо бўлади. Чиройли қилиб тўлов бланкини тўлғизади: «С. А. Онуфриева, 000700210-счётга, Тинчлик фондига,... сўм,... тийин».

— Марҳамат, Александра Федотовна, —дейди у давлат банкининг «ишончли вакили» А. Нечаевага. — Менинг пенсиядан орттирганим...

Александра Нечаева бу кишиларнинг қалб кечинмаларини яхши тушунади. Унинг турмуш ўртоғи Александр Яковлевич Нечаев фронтдан ярадор бўлиб қайтганди. Кўп яшамади. 1968 йилда вафот этди.

— Урушнинг оти ўчсин! — дейди Александра Федотовна ҳаяжон билан. — Биз, совет кишилари табиатан тинчликсевар кишилармиз. Биз янги жамият қураяпмиз. Бироқ ер юзида шундай кучлар борки, улар урушга тайёргарлик кўришдан бойишади. Совет кишилари жаҳоннинг тинчликсевар халқлари билан биргаликда янги уруш алангаси пайдо бўлишига йўл қўймайди. Гражданлар Тинчлик фондига бераётган пуллар ҳам ана шу юксак мақсадларга хизмат қилади.

Давлат банкининг бош бухгалтери Н. А. Скопцова тўпланган пул маблағларини махсус счётга ўтказиш учун ҳужжатларни расмийлаштираяпди. Бизга меҳнат коллективлари ва гражданлардан тушаётган маблағлар журналини кўрсатди.

Бу йил Тинчлик фондига 2-автотранспорт корхонаси таксичилари маблағ топширишди. Шу йилнинг февраль ойида энг катта маблағ тўқимачилардан (375 сўм 28 тийин), район молия бўлимидан (415 сўм), «Меҳнат» фабрикасидан (100 сўм 07 тийин), Фрунзе район комсомол комитетидан (150 сўм 15 тийин) ва бошқа коллективлардан тушди.

— Фақат шу йилнинг тўрт ойи мобайнида фрунзеликлар 000700210-счётга 2,5 минг сўмдан ортиқ пул топширишди, — дейди Надежда Александровна.—Апрель ойи охирида ва май ойи бошида, яъни Ғалаба куни арафасида маблағлар тушиши кўпайди. Районнинг ишлаб чиқариш коллективлари ва гражданлари совет Тинчлик фондига ўз маблағларини топшириб, юксак меҳнат ва сиёсий кўтаринкиликни намойиш этишяпти.

М. САВЕЛЬЕВ,
Улуғ Ватан уруши қатнашчиси.

Замондошимиз

Чеҳрасидан нур ёғилиб, кўксида Олтин Юлдуз порлаётган бу кишини ёшлигида ҳеч ким Қаҳрамон бўлади деб хаёлига ҳам келтирмаган эди. Зотан одам Қаҳрамон бўлиб туғилмайди. Боис Эргашев ҳам навқиронлик ғайрат-шижоати билан тинч меҳнат қучоғида тер тўкиб, Қаҳрамон бўлиш унинг тушига ҳам кирмаганди.

Немис-фашистларининг хиёнаткорона бошлаган уруши барча совет халқи каби унда ҳам интиқом туйғусини алангa олдирди. У дастлаб 100-ўзбек отлиқ дивизиясига тушди. Қисқа тайёргарликдан сўнг генерал Белов қўмондонлик қилган суворийлари корпусида гитлерчиларга қарши жанг қилишни давом эттирди.

— Павлоградда биринчи марта ўлим билан юзма-юз келдим,— дейди Б. Эргашев. —Фашистлар бизни қуршовга ола бошлашди. Замбаракдан отилган ўқ «Орлик» лақабли тулпоримнинг оёқларини узиб кетди. Нимта тагига тушганим учун омон қолдим. Отишмалар тўхтагандан сўнг бир амаллаб оёққа турдим. Бутун майдонда жасадлар қалашиб ётарди. Жаҳаннамдан 15 кишигина тирик чиқдик.

Б. Эргашев кейин 3-Украина фронти 60-гвардиячи дивизиясининг 132-артиллерия полкида разведкачи бўлиб, фашист газандаларини Ватанимизнинг муқаддас тупроғидан қувиб чиқаришда қатнашди. Днепрни кечиб ўтиш вақтидаги ва Хортицадаги жасоратлари учун 1944 йилнинг 22 февралида эълон қилинган СССР Олий Совети Президиумининг Фармонига биноан унга Ленин ордени ва Совет Иттифоқи Қаҳрамони «Олтин юлдузи» топширилди.

Уруш ветеранлари Совет комитети Тошкент секциясининг раиси сифатида Боис Ҳамидович шу кунларда ёшларни она-юртга муҳаббат— ватанпарварлик руҳида тарбиялаш борасида катта ибратли ишларни қилмоқда.

— Биз кекса авлод Ватан учун жанг қилганмиз. Бинобарин, ҳозир ҳам ҳар бир ўсмирни чин маънода ватанпарвар этиб тарбиялаш энг муҳим вазифадир. Коммунистик партия ва давлатимизнинг талаби ҳам шундай, —дейди Совет Иттифоқи Қаҳрамони Б. Эргашев.

Боғлар чорлайди

Учрашувлар, концертлар, сайллар

ЭРТАГА

шаҳримизнинг барча маданият ва истироҳат боғларида Ғалаба кунига бағишланган маданий тадбирлар ўтказилади.

Ўзбекистон комсомоли 40 йиллиги номли маданият ва истироҳат боғида бўладиган театрлаштирилган байрам «Урушнинг машаққатли йилларида дўстлигимиз ғалаба келтирди» деб аталади.

Тельман номли боғда эса уруш йилларида фронтларда концерт берган санъаткорлар билан қизиқарли учрашувлар ўтказилади.

Фурқат номли боғда «Электроаппарат» ишлаб чиқариш бирлашмаси уруш ветеранлари иштирокида «Ғалаба баҳори» театрлаштирилган байрамига тараддуд кўрилди. Киров номли боққа марҳамат қилувчи дам олувчилар партия, уруш ва меҳнат ветеранлари билан учрашадилар. Пушкин номли боғда Ғалаба байрами шарафига ўтказиладиган халқ сайли «Буюк ва барҳаёт жасорат» деб номланган.

Шумилов номли боғда «Алангали йиллар санъати» деган тадбирга ҳозирлик кўрилди.

«Гулшан» боғида тайёрланган тадбир болаларга аталган. У «Асрлар оша яшайдиган жасорат» деб аталади. Унда Куйбишев райони меҳнатчилари қатнашадилар.

«Коммунистик шанбаликнинг 50 йиллиги» боғида «Юлдузлар сўнмайди» тематик кечага тараддуд кўрилди. Ёшлар учун ҳам катта ва қизиқарли томошаларни намойиш этиш кўзда тутилган. Горький номли боғда «Солдатлик шинелида ўтган болалик» деб аталган тематик эрталик кичкинтой фарзандларимизга намойиш этилади.

Котик номли боғда «Ҳамиша бўлсин қуёш» эрталиги ўз эгаларини хурсанд қилади.

Ленин номли боғда Улуғ Ватан уруши ветеранлари билан бўладиган қизиқарли учрашувлар ўз даврасига болаларни чорлайди. Унда ҳунар-техника билим юртлари ўқувчилари, 22-болалар уйи тарбияланувчилари қатнашадилар.

Йиллар ўтган сайин машъум уруш садолари ҳам олисламоқда. Бироқ қалби доғланган оналар, тул қолган бевалар, отасиз армонда улғайган фарзандлар бешафқат урушни ҳеч қачон унутмайдилар. Халқимиз Ватанимизнинг шонли ўғил-қизлари жасоратига бир умр таъзим қилади.

Т. Каримов фотолари.

(Буюк Ғалабанинг 41 йиллигига бағишланган бошқа материалларни газетанинг 2, 3, 4-саҳифаларида ўқийсиз).

Жасоратинг бир жаҳон

Қутлуғ кун

1945 йилнинг 9 май тонготарида, қуёш шафақдан кўтарилиб борлиқ узра нур тараётган пайтда шаҳар енгил нафас олиб уйғонди. Одамлар фашизм Германиясининг батамом таслим бўлганлиги тўғрисидаги Москва овозини сабрсизлик билан кутишарди. Левитаннинг янгроқ овозини тинглаш учун одамлар радио карнайлари ёнига яқин келишган эди.

Карл Маркс кўчасида ўрнатилган кучли репродуктор олдида тумонат тўпланган. Бу ерда ҳамма бир-бирини табриклар, севинч кўз ёшлари эса катта ғалабадан дарак берарди. Ана шу ола-ғовур ичида «Ғалаба!», «Ғалаба!» сўзи кўп янграр эди.

Шу атрофдаги Дзержинский кўчасининг 14-уйида истиқомат қилувчилар тротуарга патефон қўйишган. Қадимий вальс янграмоқда. Ҳамма рақс тушяпти.

Эрталабданоқ шаҳар алоқа бўлимлари қутлов телеграммалари билан тиғиз ишлай бошлади. Худди шу куни «Главпочтамт», Марказий телеграф ва алоқа бўлимларида қўшимча 55 та касса очишга тўғри келди. Ўша куннинг ўзидаёқ Тошкентдан мамлакатимизнинг турли шаҳарларига 50 мингдан зиёд қутлов юборилди.

Завод ва фабрикаларнинг цехлари эрталабданоқ жўшқин ишлай бошлади. Барча сменалардаги ишчилар тонготардаёқ корхоналарида тўпланишди. Уруш йилларида оталари, акалари, эрлари ва навқирон ўғилларини фронтга жўнатган аёллар бир-бирини табриклар, Ғалабани қутлар эдилар.

Тошкент, 10 май, В. И. Ленин номли бош майдонга Ўзбекистон пойтахтининг меҳнаткашлари оқиб келмоқда. Ана шу катта оқим орасида байрам либосида кийинган, тўрт йил мобайнида биринчи марта жанговар орден ва медалларни таққан қаҳрамонлар саф тортиб ўтишар эди. Умумшаҳар митингига 450 минг тошкентлик тўпланди. Усмон Юсупов йиғилганлар олдида нутқ сўзлади. У Совет халқининг уруш йилларида кўрсатган мислсиз жасорати, барча миллатлар ва элатларнинг буюк дўстлиги, жаҳонда биринчи советлар мамлакатининг қудрати ҳақида гапирди. Худди ана шу куни «Правда Востока» ва «Қизил Ўзбекистон» газеталарида довюрак қаҳрамонларимизнинг қалб сўзлари ёзилиб чиқди.

— «Ҳар бир совет кишисининг қалбида тўлиб-тошган бахт, қувонч ва фахр туйғуларини сўз билан ифодалаш қийин...» — деб ёзди Совет Иттифоқи Қаҳрамони Самиғ Абдуллаев.

— «Бизнинг ҳозирги асосий бурчимиз фронт ва унинг орқасида юз берган жасоратни санъат тили билан илҳомланиб ҳаққоний ҳикоя қилиб беришдир...» — деб ёзишди СССР халқ артистлари Аброр Ҳидоятов ва Сора Эшонтўраева.

— «Биз, Ўзбекистон композиторлари, — деб ёзган эди машҳур бастакор Мухтор Ашрафий, — Улуғ Ватан урушининг қаҳрамонлик солномасини музикада акс эттиришимиз учун бутун куч-ғайратимизни сафарбар этмоғимиз керак».

Урушдан кейинги биринчи май ойи Ўзбекистон пойтахтининг халқ хўжалиги учун қизғин меҳнат палласи бўлди. Тошкент тинч қурилиш ишига ўта бошлади. Илгари фронт учун маҳсулот тайёрлаган заводлар такомиллашган қишлоқ хўжалик техникасининг дастлабки партиясини, тўқимачилик комбинати тўқув фабрикалари эса сурп ўрнига гулли газлама, ип ва ипак тайёрлаб чиқара бошлади. Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг энергетика институти олимлари консерва заводида қуёш ускунасининг тажриба-саноат намунасини синовдан ўтказишга киришдилар. Тошкент Давлат консерваторияси урушнинг сўнгги йилида 16 истеъдодли ижрочини тайёрлаб чиқарди. Улар орасида ёш композиторлардан Иброҳим Ҳамроев, Ғафур Қодиров, Икром Акбаров ва бошқалар бор эдилар.

Дастлабки Ғалаба салюти янгради. Лекин урушнинг миллионлаб кишиларда қолдирган асорати ҳамон унга лаънат ўқимоқда. Ана шунинг учун ҳам тинчлик кеча, бугун ва абадул-абад биз учун муқаддасдир, унинг муқаррарлиги учун кураш олиб бориш шон-шараф ишимиз. Совет мамлакати аҳолисининг муддаоси ана шундай.

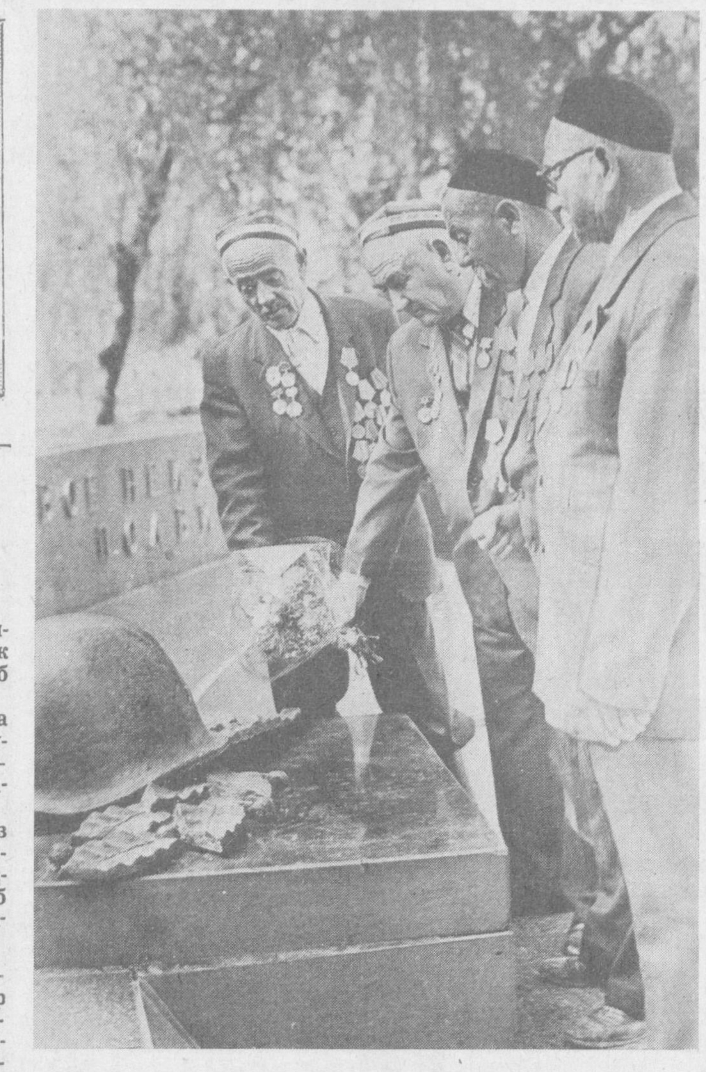

Ҳар йили — Ғалаба куни Улуғ Ватан уруши қатнашчилари Номаълум солдат қабрига гулчамбарлар қўйиб, унинг хотирасини эслайдилар.

М. Нуриддинов фотоси.

Совет турмуш тарзи

Меҳнатдан бахт топганлар

Қорасув массивида кўплаб Улуғ Ватан уруши ҳамда меҳнат ветеранлари истиқомат қилишади. Шулардан бири кекса коммунист Иброҳим ота Лутфуллаевдир. Урушдан кейинги даврда у яна Тошкент лак-бўёқ заводида ўз ишини давом эттирди. Иброҳим ота бу заводда 32 йил меҳнат қилди. Ўз меҳнат фаолияти мобайнида кўплаб шогирдлар тайёрлади. Шу билан биргаликда фарзандларини ҳам меҳнатсевар қилиб тарбиялади. Ота изидан борган фарзандларидан бири Исмоил лак-бўёқ заводида меҳнат қилмоқда. Ғуломназир ва Исроил автобус ҳайдовчилари. Илҳом эса телеминорада инженер бўлиб ишлаяпти. Фарзандларининг ҳалол меҳнат қилиб обрў қозонаётганлигидан оила бошлиғи Иброҳим ота ғоятда мамнун.

— Ҳозирги тинч-тотув, фаровон ҳаётни яратиб берган Коммунистик партиямизга минг раҳмат, — дейди биз билан суҳбатда. —Ҳалол меҳнат қилган киши кам бўлмайди. Меҳнат бахт келтиради. Ўз ҳаётимда жуда кўп марта бунинг гувоҳи бўлдим.

Ҳақиқатан ҳам меҳнатдан обрў топиб, эл ҳурматига сазовор бўлган, бугунги кунда қарилик гаштини сураётган Иброҳим ота Лутфуллаев каби кишиларга ҳавас қилиб, улардан ўрнак олсак арзийди.

О. МАМАЮСУПОВ.

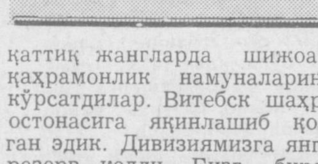

ТИНЧЛИК КАБУТАРЛАРИ

ҲАР тонгда шаҳримиз тепасидан учиб ўтадиган, баъзи вақтларда машқ қилиб, чарх урадиган само лочинларимизни— пўлат қушларимизни кўрганимда «Тинчлик кабутарлари» деб атагим келади. Бу тинчлигимиз посбонлари қанча кўп бўлса, уларнинг қудрати, учиш тезлиги қанчалик ошиб борса, шунчалик кўнглим қувонади. Бунинг сабаби бор албатта...

1944 йилнинг апрель ойлари. Биз мудофаада турган Белоруссия ўрмонларида ҳам баҳор нафаси кезади. Ҳамма ёқ кўм-кўк, ўрмон қўшлари шохдан-шохга қўниб, чирқиллайди.

Бир неча ойдан бери мудофаада турганимиздanми, деярли ҳар куни бир хил ҳаёт кечирганимиздanми ҳар қалай, бўронли ҳужумга ўтиш кунларини бетоқатлик билан кутардик.

...Ниҳоят ана шундай пайт ҳам етиб келди. Эрта тонг билан кучли отишма бошланди. Олдиндан берилган буйруққа мувофиқ саҳар пайти дивизиядаги барча қуроллардан ўт очилди. Тўплар, замбараклар, катюшалардан отилаётган снарядлар бутун атрофни ларзага келтирди. Қудратли танкларимиз йўл бошлаб берди. Улар ортидан биз пиёдалар ҳужумга ўтдик. Талвасага тушиб қолган душман осонликча чекиниш ни истамас эди. Ҳа, тиш-тирноғигача қуролланган, қутирган фашистлар барча уруш қуролларини, ҳарбий техникасини ишга солардилар. Шунга қарамай қўшинларимиз олдинга силжишда давом этарди. Вазифа душманнинг ўнгланиб олишига йўл қўймасликдан иборат эди.

Немисларнинг олдинги мудофаа линияси, кейинчалик эса иккинчи, учинчи мудофаа линияси ҳам ер билан яксон қилинди. Босқинчилар чекинишга мажбур бўлишди. Кўп асирлар, ўлжалар олдик. Батальондаги дўстларимиз қаттиқ жангларда шижоат, қаҳрамонлик намуналарини кўрсатдилар. Витебск шаҳри остонасига яқинлашиб қолган эдик. Дивизиямизга янги резерв келди. Бизга бироз дам олишга рухсат бўлди...

Мана, ўрмон ёқасида дам олиб ўтирибмиз. Ўнг томонимиз жарлик, ҳаммаёқ сокин. Атрофни чуқур бир сукут ўраб олгандек. Ҳатто баҳор фасли бўлишига қарамасдан бу ерда ўрмон қушларининг сайраши эшитилмайди.

Тўрт киши икки котелокдаги бўтқани баҳам кўрар эканмиз, новчадан келган, қирра бурун, узунроқ юзли куйбишевлик Владимир Семёнов ўзининг қизчасига ёзган, бироқ жанг олдидан юборилмаган хатини ўқиб берди. Мактуб «Мени — отангни ҳали кўрмаганинг, бағримда эркаланмаганинг учун ҳам ҳузурингга ғалаба билан, албатта етиб бораман» деган сўзлар билан тугаган эди. Владимирдан кейин, тожикистонлик жангчи Сафо Иброҳимов сўз бошлади. У жанг олдидан онасининг суратини қандай қилиб эҳтиётлагани ҳақида тутила-тутила сўзлашга киришди. Шу пайт кутилмагандаги воқеа рўй берди.

Чуқурликдаги буталар орасидан бир жангчи биз томон сирғалиб келар эди. У автоматининг тасмаларига телбалардек ёпишиб олган. У яқинлашган сари бизнинг ҳаяжонимиз ортиб борарди. Кўм-кўк, моматалоқ бўлиб бўртиб кетган юзларига қон сачраган. Шишнинг зўридан жангчининг кўзлари тамоман кўринмай қолган.

Унинг овози бизга жуда таниш эди. Бироқ кимлигини аниқ билолмасдик. Бу кўнгилсиз ҳол узоққа чўзилмади. Шахт билан ўрнидан турган Сергей Федоров, «Бу ўзимизнинг Михаил Григорьевичку » деб бақириб юборди ва ўзини унга отди. Улар қучоқлашиб, ҳеч кимга эътибор бермай йиғлашарди. Биз эса қотиб қолгандек жим турар эдик. Кейин қолганларимиз ҳам Миша билан қучоқлашиб кетдик. Лекин Михаил Григорьевич нимагадир телбага ўхшаб ҳеч суҳбатга қовушолмади. Уни шодланаётганини ҳам, хафа бўлаётганини ҳам билиб бўлмасди. Ҳайҳот... Унинг кўзи кўриш қобилиятини йўқотган эди.

Биз узоқ вақт лом-мим демай жим қолдик. Кўзларим беихтиёр ёшланди. Аммо Миша йиғламасди. Тўғрироғи йиғлолмасди.

Ҳамширалар келиб Мишани олиб кетишар экан, у гимнастёркасининг кўкрак чўнтагидаги солдатлик гувоҳномасини қўлига олди ва унинг ичидаги букланган бир варақ қоғозни Фёдоровга узатди. У ариза эди. Ариза батальон комиссари номига ёзилган бўлиб, жанг олдидан у ўз аризасини батальон парторги Собир Шароповга ҳам бера олмаган эди. Унда қуйидаги сўзлар битилган эди: «Мен шонли большевиклар партияси сафида туриб жанг қилишни истайман. Мени партия сафига қабул қилинг...»

Миша биз билан хайрлашар экан, душман томонга қараб, автоматни баланд кўтариб: «Ўч, ўч, ўч олинг, биродарлар!» деб қичқирди». Шу пайт кутилмаган воқеа юз берди. Душманнинг бир неча қузғуни— самолётлари биз томон яқинлашиб кела бошлади. Биз буталар орасига яширинишга мажбур бўлдик. Фашистларнинг «Рама» деб номланган бир неча самолёти бир нарсани сезгандек шу атрофда ҳадеб айланаверди. «Қора калхат»лар узоқ учди, кейин душманнинг «Миссершмит»лари пайдо бўлди. Самолётлар биз турган жойга бир нечта бомба ташлашди. Буталар орасига яшириниб ётар эканмиз, ўзимиздан кўра ҳам кўпроқ Мишани ўйлар эдик. У соғ қолдимикан, уни олиб кетаётган ҳамширалар-чи?!

Тўсатдан жангчилар «Ура», «Ура», деб қичқириб юборишди. Чунки, энди самода бизнинг «пўлат қуш»ларимиз —қирувчи самолётларимиз пайдо бўлган эди.

Қирувчи самолётларимизни кўрган душман «Рама»лари ҳам, «Миссершмит»лари ҳам тум-тарақай бўлиб қочди... Сал ўтмай самонинг бир неча жойида бўриқиб чиқаётган тутун пайдо бўлди.

... Икки кундан сўнг мен оғир яраландим. Рязань областининг Клипики шаҳарчасидаги ҳарбий госпиталда узоқ вақт даволанар эканман, фронтдош дўстларимга хат ёздим. Фёдоровдан жавоб келди. У Миша билан хат ёзишиб турар экан. Фёдоровнинг ёзишича, Миша соғайиб, бир кўзи очилибди. Уни шонли Коммунистик партия сафига қабул қилишибди.

Демак, Тинчлик кабутарлари «пўлат қуш»ларимиз бизларнигина эмас, азиз ва қадрдон дўстимиз Мишанинг ҳаётини сақлаб қолган экан.

С. АБДУЛЛАЕВ,
Улуғ Ватан уруши қатнашчиси, истеъфодаги офицер.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ
ТАСС ВА АПН МУХБИРЛАРИ ЁЗАДИЛАР

Осиёда хавфсизлик учун

Кескинлик ўчоқлари Осиё қитъаси халқларини тобора ташвишлантирмоқда. КПСС XXVII съездида кўрсатиб ўтилганидек, Осиё-Тинч океани регионида чигал тугунлар оз эмас, ҳарбий хатар ўчоқлари тинмаётир.

Шундай аҳвол сақланиб қолаётганлигига Америка империализмининг янги жаҳонгирлик сиёсати асосий сабаб бўлмоқда. Вашингтон ҳарбий кучни ўзининг ғаразли мақсадларига эришишнинг асосий воситаси деб билмоқда. Пентагон Осиё-Тинч океани районида стратегик кучлар мувозанатини бузишга, Совет Узоқ Шарқ чегараларининг бевосита яқинида СССРга доимий тазйиқ кўрсатиш учун ядро плацдармини вужудга келтиришга интилмоқда. АҚШ ҳукмрон доираларининг режаларига кўра бу район худди Ғарбий Европа ва Атлантика сингари ядро воситаларини жойлаштиришнинг олдинги марраси бўлиб қолиши керак. АҚШнинг 7-флоти кемаларида ядро ўқдорилари бор, Американинг Япония, Жанубий Корея ва Филиппиндаги ҳарбий базаларига ядро қуролини элтувчи воситалар жойлаштириб қўйилган.

Вашингтон ўзининг босқинчилик планларини амалга ошириш мақсадида бу районда блоклар ва қарши блоклар тузишга, Вашингтон—Токио—Сеул, «Тинч океани ҳамжамияти» сингари ҳарбий уюшмаларни вужудга келтиришга уринмоқда.

Бу ерда содир бўлаётган воқеалар Осиёдаги ва Тинч океани соҳилидаги энг катта давлатлардан бири бўлган Совет Иттифоқининг, унинг дўстлари ва иттифоқчиларининг позициясига, халқаро тинчлик ва хавфсизлик манфаатларига даҳлдор бўлмай қола олмайди.

Яқинда совет ҳукумати баёнот эълон қилиб, унда региондаги барча мамлакатларни воқеаларнинг ана шу тарзда ривожланишини тўхтатиб қолишга чақирди. Совет Иттифоқи икки томонлама ва кўп томонлама маслаҳатлашувлар воситаси билан низоли масалаларни ҳал этишни, яхшироқ ҳамжиҳатликка ҳамда ишончни мустаҳкамлашга интилишни ва шу тариқа амалий қарорларга келиш йўлларини биргаликда излаш учун умумосиё анжуманини ўтказиш шарт-шароитларини яратишни ҳам таклиф қилмоқда. У ишонч тадбирларининг амалга оширилиши, Тинч океанидаги ҳарбий флотларнинг активлигини пасайтириш, Осиё-Тинч океани регионида ядросиз зоналар вужудга келтириш, ўзаро манфаатли ва барқарор савдо-иқтисодий ҳамда бошқа ҳамкорликни йўлга қўйиш ҳам аҳволни барқарорлаштирувчи роль ўйнаган бўлур эди, деб ҳисобламоқда.

Осиё-Тинч океани ҳавзасидаги барча мамлакатларнинг яхши қўшничилиги ва дўстлигини мустаҳкамлаш, Осиё ва Тинч океани районидаги хавфсизлик проблемаларини амалий равишда ҳал этиш йўлларини ялписига излашда уларнинг куч-ғайратларини бирлаштириш, деб таъкидланади баёнотда, Осиё-Тинч океани районидаги вазиятга қулай таъсир қилибгина қолмай, шу билан бирга ялпи тинчликни сақлаб қолиш ва мустаҳкамлаш ишига ҳам ҳисса бўлиб қўшилган бўлур эди.

Социализм мамлакатлари янгиликлари

✦ БУДАПЕШТ.

Венгрия тўқимачилик саноатининг энг йирик корхонаси — Папа шаҳридаги фабрикада энг муҳим ишлаб чиқариш участкаси — калава ишлаб чиқарадиган цех тубдан реконструкция қилина бошлади. Корхонанинг ишлаб чиқариш майдонларини кенгайтириш, харидоргир бўлган янги маҳсулотнинг янги, ғоят сифатли турларини ишлаб чиқаришга имкон берадиган замонавий машина ва ускуналар ўрнатиш кўзда тутилади.

Папа шаҳридаги тўқимачилик фабрикаси ишлаб чиқараётган газлама Венгриядагина эмас, шу билан бирга бошқа чет мамлакатларда ҳам яхши маълумдир. Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатлар анъанага кўра корхонанинг асосий буюртмачисидир. Фабрика коллективи совет мижозлари билан кўп йиллар давомида қардошлик алоқаларини боғлаб келмоқда. Бу алоқа шу беш йиллик даврида янада ривож топади. Маҳсулотнинг янги турлари бундан кейинги йилларда СССР учун чиқариладиган газламалар рўйхатига қўшилади. Корхона 1987 йилда реконструкция қилиш тугаллангандан кейин маҳсулотнинг ана шундай янги турларини ишлаб чиқара бошлайди. Фабрика келгуси йилдан бошлаб Совет Иттифоқига қарийб 5 миллион квадрат метр ҳар хил газлама етказиб берадиган бўлади.

✦ СОФИЯ.

Болгариядаги «Младост» хўжалик бирлашмаси корхоналари бу йил буюмларнинг 160 дан кўпроқ янги турини ишлаб чиқаришни ўзлаштирди. Бу корхоналар спорт, туризм учун буюмлар, болалар ўйинчоқларини ишлаб чиқаради. Маҳсулот сифатининг юқори бўлиши, уларнинг замонавий кўриниши бирлашма маҳсулотига бўлган барқарор талаб-эҳтиёжни таъминламоқда. Махсус фирма магазинлари шундай маҳсулотни сотиш, истеъмолчиларнинг талаб-эҳтиёжларини ўрганиш билан шуғулланмоқда. Юксак ишлаб чиқариш кўрсаткичлари, илғор тажриба ва автоматлаштиришни жорий этиш ишига катта ҳисса қўшганлиги учун бирлашма БХР министрлар Советининг меҳнат шуҳрати байроғи билан мукофотланди.

✦ ХАНОЙ.

Вьетнам жанубида энг йирик бўлган Чиан ГЭСи қурувчилари зиммасига олган социалисик мажбуриятларини муваффақиятли равишда бажарганлиги тўғрисида рапорт берди. Бу ерда станциянинг биринчи турбинасини монтаж қилишга тайёргарлик ишлари тугай, деб қолди.

Бир вақтлар одам оёғи етмаган ўлкада ўтган беш йилликда қурила бошланган Чиан ГЭСи унинг қиёфасини тубдан ўзгартириб юборди. Бу ерда ишчи посёлкалари қад кўтармоқда, янги ерлар ўзлаштирилмоқда, барпо этилаётган сув омбори бу ерларни сув билан таъминлайди, тошқиндан ҳимоя қилади. Донгнай дарёси ана шундай сув тошқини билан деҳқонларнинг меҳнатига илгари доимо хавф солиб турарди.

Совет мутахассислари гидроэлектростонция қурилишида вьетнамлик дўстларга катта ёрдам бермоқдалар. Улар ўзларининг бой тажриба ва билимларини уларга ўргатмоқдалар.

Афғонистоннинг революцион —ватанпарвар кучлари Апрель революциясининг ғалабаларини сезгирлик билан ҳимоя қилмоқдалар, реакциянинг янги-янги ҳужумларини даф этишга ҳамиша тайёрдирлар. Ишдан кейин оқшомда кўплаб кобулликлар қўлларига автоматлар ва милтиқлар олиб саноат корхоналари, касалхоналарни муҳофаза қилгани чиқадилар, шаҳар кўчаларини назорат қилишади.

СУРАТДА: республика территориясида ишлаб турган «АФСОТР» — Афғон — Совет транспорт-экспедиция акционерлик жамиятининг бир группа ишчилари ўз корхонаси олдида муҳофаза ишларини олиб бормоқдалар.

Г. Надеждин фотоси.

ТАСС фотохроникаси.

САДОҚАТ

(Бўлган воқеа)

Ёш ўтиб, кексайган сари тенгдош дўстлар дийдорига зориқиб қоларкан киши. Айниқса Улуғ Ватан урушида орттирган дўстлар — бутун Европани ўт-олов ичида қон кечиб-қон ютиб бирга кезиб чиққан қуролдошлар билан дийдор кўришиб туриш иштиёқи бошқа барча истаклардан устун чиқаркан. Қирқ йилдан зиёд вақт ўтиб кетибдию шу ниятда узоқ-яқин эл-юртга сафар қилмаган йилимиз йўқ. Мана яна йўлга чиқдик...

Баҳор. Дарахтлар кўм-кўк баргларини ёйиб ташлаган. Боғ-роғлар барн уриб гуллаб ётибди. Сой-сайхонларга кўм-кўк гиламлар тўшалган. Жилғалар кумуш кокилларини тараб ташлаган. Кети йўқ яшил ўрмонлар!

Бу, «Россия, азамат ўлка!.. Осмон сингари бепоён Ватан!».

... Кичик кемамиз Волга бўйлаб аста сузяпти. Бу улкан дарёни кўп киноларда кўриб мафтун бўлганман. Уруш кунлари қон-тўзонга тўлганининг гувоҳи бўлганман. Мана энди унинг бағридаман. Завқ-шавққа тўлиб тикиламан дарёга! Ўлчови йўқ улкан ойна каби сокин сатҳи, осмонўпар эманлар, қайинлар саф тортиб турган ям-яшил соҳилларидан кўзимни узолмайман...

Кемада маҳаллий йўловчилардан ташқари Ўзбекистонлик меҳмонлар боряпмиз. Уч киши—мен рафиқам билан ва Алексей Морозов. Шу ерларда — уруш йиллари жанг-жадал билан босиб ўтган, жонажон дўстларим қони билан суғорилган муқаддас жойларни зиёрат қилиш, ҳамдард қуролдошлар билан баҳорнинг роҳатбахш нашъасини бирга баҳам кўришга аҳд қилган эдик.

Манзилга етдик. Бу ерда кемалар бекати йўқ экан. Ватан уруши инвалиди ҳурматини деб «қўлбола» бекат ясаб қўйишипти. Жажжи кемамиз ходалардан ясалган тўсқичларга урилиб тўхтади. Тахтадан ясалган зина билан юқорига чиқиб боряпмиз. Қия қирғоққа зангори гилам тўшалгандай, зиналар пояндоз! Қуролдошимиз Николай Кузнецов тепада — охирги зина олдида қўлларини кўтариб бизни қутлаяпти. Тепага чиқишимиз билан Николай илгариги забардаст қаддининг ярми бўлиб хизмат қилаётган ғалтак аравачасидан ним қоматини сал кўтарди-да, узун қўлларини чўзиб сўрашмоқчи бўлди. Мен бундан қаноатланмадим, қалбим, «Қучоғингга ол ногиронни, қучоғингга!» деб амр қилдию тиз чўкиб қучоғимга босдим. Икки юракнинг бир текисда гупирлаб ураётганини баралла сезиб турибман. Бир-биримизни ҳеч қўйиб юборолмаймиз. Ўпкамиз тўлиб кўзларимиздан тирқираб ёш чиқиб кетди. Бутун вужудимиз дир-дир титраяпти. «Николай, азизим, Николай!» «Қадрдоним Тимур!» дейишдан бўлак сўз тополмаймиз иккимизам. Кўнгилдаги у доғлар ҳеч ювилиб кетмас эканда, анча вақтгача йиғидан ўзимизни тўхтатолмадик, Алексей иккимиз ногиронни аравачаси билан даст кўтариб олдик. Николай қўлларини иккимизнинг елкамизга ташлади. Шу лаҳзада Николай ўша соппа-соғ Николаю биз билан саф тортиб бораётгандай туюлди менга...

Взводимизда Николай Кузнецов дилбар, хушчақчақ, меҳрибон, одил, ростгўй дўст эди. Унинг баҳодирона қоматига, кенг яғринига, афсонавий паҳлавонга хос гўзал чеҳрасига суқланиб ҳавас қилиб юрардик. Зеҳнда, уддабурроликда унга тенг келадиган оз эди. Мана энди уруш дастидан бир нимта бўлиб юрибди. Оҳ, лаънати уруш! Лаънати фашист! Яшаш учун, ҳаёт гулшанларида жавлон уриш учун туғилган не-не навқирон ёшларнинг бахтига чангал солдинг!

... Қўшинларимиз Сталинград остонасидан ҳужумга ўтган кунлар. Фашистлар ўлиб-тирилиб қаршилик кўрсатишяпти, баъзи жойларда қарши ҳужумга ўтишяпти. Душман танклари батальонимиз йўлини тўсди. Тўрттаси бизнинг взводга ҳамла қилиб аждарҳо каби ўт пуркаб келаверди. Икки дўст— Қодир Раҳимов ва Николай Кузнецов биринчи бўлиб душман танкларига қарши тиккасига жанг бошлаб бронтешарлардан ўққа тутаверди. Олдинда келаётган танкнинг моторини ишдан чиқаришди. Танк ёниб, тутуни осмонга чиқди. Шу чоқ икки жангчи ёнига снаряд тушиб портлади ва ҳаммаёқни —ҳандақни ҳам, қуролларни ҳам, одамларни улоқтириб, ағдар-тўнтар қилиб ташлади. Ҳаммадан олдин Николай эсҳушини йиғиб олди. Ўрнидан туриб атрофга аланглади. Комбат, ёрдамга боринг, икки жангчини олиб, дейиши билан Николай томонга югурдик. Етмиш-саксон метр масофани қандай қилиб босиб ўтганимизни билмай қолдик. Николай ҳандақда тупроқ босиб қолган дўстини кавлаб олиш билан банд. Бизни кўрди-ю, «Тимур!» деб қичқирди. Бостириб келаётган иккинчи танкни мўлжалга олиб бронтешардан ўқ узяпмиз. Николай куракчасини, қўл-оёқларини ишга солиб, тупроқ ирғитяпти. Тез чиқариб олмаса Қодир нафаси бўғилиб ҳалок бўлишини у биларди.

Қодир анчагача ўзига келолмай ётди. Николай эса бизга ҳам эътибор бермай алланималар деб қичқирди ва югуриб бориб душман танки тагига гранаталар боғламини отди. Бу танк ҳам ўрнидан қимирламай тақа-тақ тўхтади. Қодир ўзига келиб дўстини қучоқлади. «Раҳмат, умрбод унутмайман бу яхшилигингни». Жанг давом этди. Немиснинг яна бир танки ишдан чиқарилди.

Душман Сталинград остонасида жуда кўп талафот бериб мағлубиятга учраётган, полклари бизнинг сиқувимизга чидолмай таслим бўлаётган эди. Шунга қарамай гитлерчилар қўмондонлиги полкимиз ёнбошидан орқамизга ўтиб дарё соҳилини эгаллаб олмоқчи, сўнгра қуршовга тушаётган қисмларини қутқариб олмоқчи, устма-устига танклари босиб келаётганининг боиси ҳам шунда эди.

Гитлерчиларнинг қарши ҳужуми кучайиб, хавфли ҳолат юз берди. Взводнинг позициясига яна душман «тигр»лари бостириб келаверди... Буйруқ қатъий: «Ортга бир қадам жилинмасин! Биронта танк маррадан ичкарига ўтказилмасин!» Демак кўксингни қалқон қилиб душманнинг йўлини тўс! Жони-танингни аямай жанг қил, зарурат туғилгундек бўлса белингга портлатгичларни боғлагинда танк тагига от ўзингни! Ҳаёт учун, авлодлар бахти учун, уруш ишқибозлари бундан буёғига бошини сираям кўтараолмаслиги учун шундай қилишинг шарт!». Ўша дақиқада ҳар биримиз, ҳаммамиз ана шундай қарорга келган, буни айтилганидан орттириб бажаришни муқаддас бурч деб билган эдик.

Жанг ниҳоятда авжига минди. Бронтешар милтиқларимиз қизиб қўлларни куйдирай деб боряпти. Николай билан Қодир икки танк билан якка-якка олишяпти. Танклардан яна бири ёнди. Қодирнинг ўқи унинг бензин идишини тешиб юборган эди. Шу дамда «тигр»лардан бири Николайнинг устига бостириб келиб қолди. У эса ҳеч ўқ узмаяпти, граната ирғитмаяпти. «Нима бўлди унга, —деди Қодир,— ўқ тегдимикин?» «Николай! Николай!» деб чақирди. Дўстидан жавоб бўлмади. Демак ўқ, гранатаси тугапти-да, Қодир ўрнидан ирғиб турди, ўқдай учиб бориб граната боғламини «тигр»нинг занжир ғилдираклари ўртасига улоқтирди ва ерга қапишиб олди. Тинмай ўт очиб—ажал уруғи сочиб келаётган душманнинг бу танки ҳам қимир этолмай қолди. Фашист танкчилари ташқарига чиқиб бизнинг жангчиларни ўққа тутишди. Қодир, улардан иккисини жаҳаннамга жўнатди. Учинчиси Николайга ташланди. Дўстининг ҳалокат ёқасидалигини кўрган Қодир орқадан бориб фашистнинг калласига қўндоқ билан қарсиллатиб туширди. Аммо бошига қандайдир қалин шапка кийган танкчига бу калтак чивин чаққандай бўлди шекилли, у пинагини бузмай Қодирни чалиб, чуқурга йиқитди, кекирдагига чангал солди. Энди ёрдам бериш навбати Николайга келган эди. У ирғиб тушиб фашистнинг чап биқинига ханжар суқди...

Икки жангчи — қўқонлик агроном Қодир Раҳимов билан тулалик милтиқсознинг ўғли Николай Кузнецовнинг мана шу жангдаги ҳатти-ҳаракати Улуғ Ватан уруши фронтларида қонунга айланиб кетган жанговар дўстлик — қон-қардошликнинг яна бир ёрқин намунаси эди...

Ғалтак аравачаси билан елкамизда ўтириб уйга ботиб бораётган қуролдошнинг оппоқ момиқ сочларига тикилиб турдим-да фронт ҳаётининг ўла-ўлгунча ёддан кўтарилмайдиган яна бир воқеаси хаёлимдан ўтди.

...Калач районида бўлинмамиз душманнинг қарши ҳужумини даф этиб, ўрмон ёнидаги сайхонликда дам олаётган эди. Ҳар ким ўзи билан ўзи бўлиб почтачи қизнинг чақирганини эшитмаган экан, кимдир, «ҳой, шоввозлар, нимунча парвойи фалаксиз? Ахир почтачи махтал бўлиб қолди-ку!» деб қичқирди. Ҳамма югуриб бориб почтачини ўраб олди. Фронтга эл-юртингдан келадиган ҳар бир хат, ҳар бир хабар жаҳонгашта солдатнинг қалбига бир дунё қувонч бахш этардида! Ҳар ким ўзига йўлланган конвертни дар-

Жасоратинг бир жаҳон

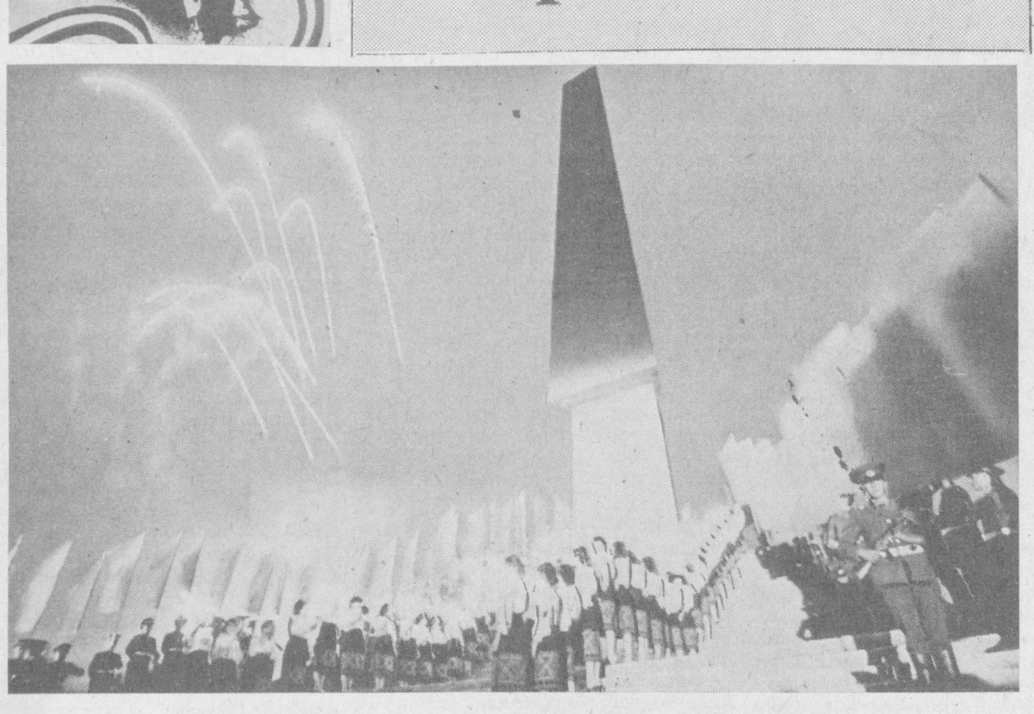

Улуғ Ватан уруши қатнашчиси Ваҳоб Ғуломов III Белоруссия ва I Болтиқ бўйи фронтларида жанговар йўлни босиб ўтди. У фашистлар Германияси устидан қозонилган Буюк Ғалабадан сўнг меҳнат фронтида бунёдкорлик ишларини давом эттирди. Ҳозирги пайтда Ваҳоб ака асбобсозлик заводида мастер бўлиб ишламоқда. Улуғ Ватан уруши ва меҳнат ветерани В. Ғуломов ўз касбининг фидойиси бўлиш билан бирга ёшларнинг ҳам меҳрибон устозидир.

Урушда матонат, меҳнатда маҳорат

Ҳаётда шундай кишилар борки, улар ўзлари ҳақида лоақал бир оғиз сўз айтишга ҳам ийманадилар. Бундай кишилар дилидаги гапларни кўпроқ иш билан «айтиш»ни маъқул кўришади. Улуғ Ватан уруши ва меҳнат ветерани Исмат ака Қосимов ана шундай кишилар тоифасидан.

И. Қосимов ёшликдан ишчи касбини танлади. Бу касбга бўлган иштиёқ унга тинчлик бермасди. Шу боисдан ҳам у 7-синф маълумотига эга бўлгач, Тошкент пойафзал фабрикасида оддий ишчи бўлиб ишлай бошлади. Аммо тўсатдан бошланиб қолган уруш Исматжонни ҳам кўплар қатори Ватан мудофаасига чорлади. Айниқса, Ростов учун бўлган жангда олдинги сафда бўлиб, хизматдошларига ибрат бўлди. 1943 йилнинг январида бўлган бу жангда у оғир яраланди. 3 ой госпиталда ётиб даволанишига тўғри келди. Сўнг, Украина фронтида жанг қилди. Запорожье шаҳрини ҳимоя қилишда, Дон дарёси соҳилларини душмандан тозалашда ҳам ўз жасурлигини кўрсатди. Сўнг 1944 йил октябрида Польшани душмандан озод қилишда қаҳрамонларча жанг қилди. Кўрсатган мардлиги учун Исмат ака Қосимов 2-даражали Ватан уруши ордени билан тақдирланди.

И. Қосимов Ғалаба кунигача жанг майдонида бўлди. Уруш тугагандан сўнг 1946 йили қадрдон юртига қайтгач, Тошкент темир йўл вагон-ремонти депосининг ремонт бўлимида иш бошлади. Ўз касбига меҳр қўйган Исмат ака Қосимов ҳамон шу ерда ишлаб келади. Мана шунга ҳам 40 йил бўлди. Жангдаги каби меҳнатда ҳам кўрсатган жонбозлиги, фидойилиги учун у 1971 йилда Меҳнат Қизил Байроқ ордени, 1974 йилда эса Октябрь революцияси ордени билан тақдирланди.

Исмат ака фақат иш жойида эмас, балки ўзи истиқомат қилаётган «Оқлон» маҳалла комитети аъзоси сифатида ҳам тўй-маросимларда ҳалол хизмат қилмоқда.

Донгдор ишчи Исмат ака Қосимов 7 фарзанднинг отаси ва 16 набиранинг бобосидир. Фарзандларининг ҳаммаси турли касб эгаларидир. И. Қосимов Буюк Ғалабанинг 40 йиллиги нишонланиши арафасида 1-даражали Ватан уруши ордени билан мукофотланди. У 3 орден, 7 медаль ва бир қанча Фахрий ёрлиқлар соҳибидир.

Ҳ. ЙЎЛДОШЕВ,
«Тошкент оқшоми»нинг штатсиз мухбири.

Жангчи ён дафтаридан

Муҳим топшириқ

МУҚАДДАС еримизни немис-фашист босқинчилари оёқ ости қилаётган бир даврда мен она-Ватан ҳимоясига отландим. Тўғри Брянск фронтига бориб тушдик. Бир ойча ҳарбий таҳсил кўрганимиздан кейин 74-ўқчи дивизиянинг (дивизия командири полковник Казарян) 360-полк (полк командири полковник Хромов) составида Брянск шаҳрини душмандан мудофаа қилиш жангларида қатнашдим. Ўшанда мен рота политруги бўлиб хизмат қилардим. Дивизиямиз жангчиларининг аксарияти ўзбек, қозоқ, туркман, қорақалпоқ, қирғиз, қалмиқ ва бошқа халқлар фарзандлари эдилар.

Биз турган мудофаа чизиғидан сал нарироқда, ўрмон ичида кичик бир қишлоқ бор эди: 1942 йилда қиш жуда қаттиқ келди. Биз билан қарама-қарши мудофаада турган гитлерчи қўшин солдатлари совуқдан жон сақлаш учун ана шу ўрмондаги қишлоққа ўтинга келарди. Буни биз кўз-қулоқ бўлиб кузатиб борардик. Пировардида ротадаги разведкадан ўнга яқин барваста йигитларни тўплаб, пистирмага юбордик. Ўтинга келган етти немисни разведкачиларимиз қуролсизлантириб, асир қилиб олиб келдилар. Бу операцияда разведка взводининг командири қорадарёлик (Самарқанд области) Қаландаров комсорг, жиззахлик Пўлатовлар катта матонат кўрсатдилар. Бу воқеа ҳақида ўзбек газетасида лавҳам босилиб чиққач, фронт бўйлаб довруғ таратди.

Ана шунда «Душманни тор-мор этишга!» газетасининг редактори, гвардия майори Абдулла Саидов ротамизга келиб, биз билан танишди ва мени газетага ишга таклиф этди. Кўп ўтмай мени олдинги марradан чақириб олиб, газетанинг ҳарбий мухбири қилиб тайинлашди.

Брянск фронти ўз вазифасини ўтаб бўлгач, «Душманни тор-мор этишга!» газетаси 2-Болтиқбўйи фронти сиёсий бошқармаси ихтиёрига ўтди ва «Суворовчи» номи билан чиқа бошлади. Газетага полковник Николай Антонович Бубнов редакторлик қилар, ўзбек тилидагисини эса капитан Наби Юсупов бошқарарди.

Газетачилар ҳам жангчилар билан бир сафда туриб душманга қарши курашардилар. Бир воқеа ҳали ҳам эсимда: редактор менга Ғарбий Двина дарёсининг сўл қирғоғида душманнинг устун келадиган кучларига қарши жанг қилаётган ҳарбий қисм ҳақида батафсил материал ёзиб келишни топширди.

Мен топшириқни бажариш учун майор Дониёр Абдураҳмонов командирлик қилаётган батальонга келганимда жангчилар дарёнинг сўл соҳилини ишғол қилишга тайёргарлик кўрардилар. Бу жангда мен батальон солдатлари билан бирга бўлдим. Душман автоматчилари, пулемётчилари бизни қаттиқ ўққа тутдилар. Шундай бўлса-да, Совет армияси солдатлари фашистларнинг дот ва дзотларини яксон этиб, дарёнинг сўл соҳилини ишғол этдилар.

Редакция топшириғи бажарилди. «Суворовчи» газетасида репортаж босилиб чиқди. Бундан ташқари Ғарбий Двина дарёсидан кечиб ўтишдаги совет жангчиларининг жасоратлари ҳақида яна мақола, очерк, репортажлар ёздим. Лейтенант Абдусаттор Йўлдошевнинг ўша жангдаги қаҳрамонликларини ёзиб тугатиш қийин. У баҳодирлиги билан ҳаммага танилган эди. Ўша вақтда Қизил Юлдуз, иккинчи даражали Ватан уруши орденлари ва «Жасурлиги учун» медали унинг кўкрагини безаб турарди.

Умуман, Орёл, Брянск, Смоленск, Рига учун бўлган жангларни, лейтенант Йўлдошев каби жасурларнинг душман билан мардона жанг қилганликларини, улар кўрсатган қаҳрамонликларини бир умр эсдан чиқармайман.

Газетамизнинг ижодий коллективи жанг майдонларида жавлон уриб, фашист босқинчиларининг жазосини бераётган совет солдат ва офицерлари билан доим мустаҳкам алоқа боғлаган эди. Деярли ҳар бир бўлинмада газетанинг актив мухбири бўларди. Улардан ҳар куни уч бурчакли конвертларда хатлар олиб турардик. Бу хатларда оддий жангчилар, кичик командирлар ўз қуролдош дўстларининг жангларда кўрсатаётган жасорати, турли миллат фарзандларининг жанговар дўстлиги, жонажон совет Ватанига садоқати ҳақида ҳаяжонланиб ҳикоя қилишарди. Бу хатларнинг кўпи «Суворовчи» саҳифаларида босилиб чиқарди. Газетанинг шу номеридан бир неча нусхаси мақола автори адресига албатта юбориларди. Иқрор бўлиш керакки, солдатлардан келадиган ва уларнинг дарди-алами, орзу-умидларини баён этувчи ана шу хатлар газетамизнинг мазмунини бойитар, сатрларини жонлантириб юборарди.

Ушбу мақола сўнггида мен оқшомхонларга яна бир нарсани эслатиб ўтмоқчиман. Яқинда «Ўзбекистон» нашриёти «Жанггоҳларда тобланган қалам» деган брошюрани чоп этди. Унда юқорида айтилган жанг лавҳалари — редакциянинг жанговар топшириқлари қандай бажарилганлиги ҳақида лавҳаларни ўз ичига олган каминанинг мақоласи ҳам ўрин олган.

Лутфулла ҲАМРОЕВ,
Улуғ Ватан уруши қатнашчиси, СССР Журналистлар союзининг аъзоси.

Доимо сергак

Май байрами арафасида шаҳримиздаги «Марказ—14» кварталидаги 24-уйнинг 69-квартирасида яшаётган Носировлар оиласига қувончли хушхабар келди. Владимир областида хизмат қилаётган Нодиржонни қисм командири «Шундай ақлли, жисмоний бақувват ва маънавий пок фарзандни тарбиялаб вояга етказганингиз учун катта раҳмат!» деган сўзлар битилган раҳматномани юборибди.

Носировлар хонадонига ташриф буюрганимизда бизни Нодиржоннинг онаси Нуржаҳон опа қарши олди. Бугунги фаровон турмушимиздан, осмонимизнинг мусаффолигида фарзандининг ҳам ҳиссаси борлигидан мамнун эканлиги уй бекасининг чеҳрасидан сезилиб турибди. Нуржаҳон опа 28-аптекада хизмат қилади. Оила бошлиғи Абдулла ака Носиров эса Тошкент врачлар малакасини ошириш институти доценти. Уларнинг яна бир ўғил ва бир қизи бор.

— Ўз фарзандинг ҳақида мақтаб гапириш, албатта ноқулай,— дейди биз билан суҳбатда солдат онаси.

Она-Ватан олдидаги йигитлик бурчини ўташ ёшларимиз учун шон-шарафдир. Улар халқимизнинг тинч, осуда турмушини, фаровон ҳаётини доимо сергак туриб қўриқловчилар — Тинчлик посбонларидир.

Ҳ. КАРИМОВ.

ҳол очиб кўзини узолмай ўқиётир. Бир конвертга бир йўла уч жангчининг— Николай Кузнецовнинг, Қодир Раҳимов ва менинг исм-фамилиям ёзилган эди. Уччаламиз хийла маҳал бир-биримизга тикилиб таажжубланиб қолдик. Конвертнинг пастида ҳуснихатда «Наташадан» деб ёзилган. Кўз олдимизда дарҳол Остер шаҳарчасида учратганимиз олтинсоч Наташа лоп этиб гавдаланди. «Ўзимизнинг Наташаданмикин?» Қодир конвертни очди. Икки букланган хатда икки сурат, икки қизнинг мовий кўзлари бизга тикилиб турарди. Булар айниқса Қодир учун ниҳоятда азиз, меҳрибон чеҳралар — Наташа ва унинг синглиси Анна. Фарғона водийсининг норғул йигити ўзида йўқ қувонди. «Дўстларим! Бу икки малика менинг халоскорим, ўлимдан, фашист асоратидан қутқариб қолган азизаларим-ку!».

Ҳа, чиндан ҳам шундай эди. Қодир ўқ еб ўликлар ичида беҳуш ётганида немислар ўлганга чиқариб кетишган экан. У ҳушига келиб ўрмондаги ўрада яшириниб ётганида Наташа билан Анна, ўз ҳаётини хавфга солиб роса йигирма кун ғамхўрлик қилипти, сут олиб бориб ичкизипти, бир бурда нонини у билан бирга баҳам кўрибди. Изғирин қулоқларга игна санчаётган кунлар. Уруш ота меҳридан маҳрум этган икки етим қиз тагидаги тўшагини ҳам, эгнидаги гупписини ҳам Қодирга беришипти. Фашистлар қандайдир операцияга кетганида, тун ярмидан оққач уни уйга олиб келишипти, хуфия жойга ётқизиб қўйишибди. Солдат у ерда ҳам қарийб бир ярим ой ётди. Қизлар немис госпиталида ишлар экан, ўша ердан ярани тез битириб юборадиган дорилар келтириб даволашибди.

Бизникилар шаҳарга қайтганда Қодир отдай бўлиб қолган эди. Ана шунда икки ёш—Наташа билан Қодир бир-бирини севиб қолган, муҳаббат учқунлари икки ёш қалбни бир-бирига туташтириб қўйган экан.

...Ўша куннинг эртаси каллайи саҳарда жуда қаттиқ жанг бўлди, қардош халқлар учун, муштипар оналар, шўрлик опа-сингиллар учун яна бир қасос олиш жанги. Мудҳиш уруш ҳаёт нашъасини ҳали тотиб улгурмаган навқирон дўстимиз Қодирдан бизни жудо этди.

Жадал ҳужум пайтида Николай душман минасини босиб олди ва иккала оёғидан ажради. Снаряд менинг ўнг қўлимни тирсагидан узиб кетди. Иккимиз госпиталда узоқ вақт ётиб қолдик. Кунларнинг бирида госпиталга Наташа Смирнова кириб келди. Қон қақшаб йиғлади. Эрталабдан буён Қодирнинг қабри устида бўлипти, укаси иккиси қабрни темир панжара билан ўрабди, гуллар ўтқазибди. Йиғи орасида «Шу ерга ишга кирдим, сизнинг ёнингизда бўламан» деб қўйди. Бундан биз мамнун эдик...

Николайнинг уйига етгунча хаёлим нуқул урушнинг ана шу даҳшатли, беомон воқеалари билан банд бўлди... Эшик олдида бизни кутиб турганлар орасида ўша суратдаги Аннага кўзим тушди. Дарров танидим. Унинг ёнида Қодирга жуда ўхшаб турган йигит турарди. Николай ҳайратда қолганимни сезди шекилли, сўз қотди:

— Мана бу ўша Наташанинг синглиси Аннушка. Ёнидаги йигит унинг умр йўлдоши — Қодирнинг укаси Собир. Эсингдами, Қодирнинг кўксидаги чўнтагидан укасига ёзган хатини олиб госпиталда ётганимизда адресига жўнатган эдик.

Ҳа, эсимда! Хатга икки қизнинг суратини ҳам қўшиб юборганмиз. Унда Қодир укасига нималар деганини билмасдик, чунки взводимизда бировнинг хатини фақат унинг рухсати билан ўқиш қоида бўлиб қолган эди. Эртаси куни узоқ суҳбатдан сўнг Собир хатни кўпчилик олдида ўқиб берди. Унда Қодир Смирновлар хонадонининг уруш важидан қандай жабри-жафоларга дучор бўлганини, отадан ва акаларидан жудо этилганини, ўз мушкулотлари бошларидан ошиб ётганига қарамай уни ўлимдан, фашист асоратидан қутқариб қолганларини батафсил ҳикоя қилган.

Охирги сатрларида қуйидагиларни уқтирган:

«Бу уруш оловларидан омон чиқсам, умр бўйи ана шу оиланинг хизматида бўлишга, оғирини енгил, мушкулини осон этишга онт ичганман. Уруш беомон экан. Бугун борсан, эртага йўқ. Борди-ю фалокат юз бериб ёруғ дунёдан кўз юмгудек бўлсам, азиз Смирновлар оиласидан қарзимни узолмай кетаман. (Шундай бўлмаслигини жуда-жуда истайман! Аммо иложим қанча?). Собиржон, ука, сендан ўтиниб сўрайман, акангнинг муқаддас қарзини уз, муштипар оиланинг таянчи бўл, қўлингдан келганча ёрдам қил, ҳеч нимани аямай кўмакдош бўл...»

Мана, кўриб турибман: азамат Собир акасининг илтимосини бажо келтирибди.

Учинчи куни қўшни қишлоқдаги Смирновлар хонадонида меҳмон бўлдик. Кўздан қолган кекса она ҳаммамизни бирин-кетин қучоғига олиб, бағрига босди. Наташанинг қабрига гуллар қўйдик. У фронтдан оғир ярадор қайтиб, уч ойдан сўнг ўлган экан. Сўнгги дақиқада «Қодир билан бирга тушган расмимни қабрим устига осиб қўйинглар» дебди. Иккисининг сурати ойнали рамкада осиқлиқ турибди.

Қайтишда бизни кузатиб қолганлар орасида ўсмирлар, йигит-қизлар кўп эди. Қайиқчамиз қирғоқдан узоқлашиши билан уруш даҳшатлари яна хаёлимни олиб қочди. Уруш оловини тағин ёқиш куйида жаҳонга таҳдид солаётган Пентагон-генералларининг васвасалари қулоғимга чалингандай бўлди.

— Наҳотки, бу ёш авлод ҳам уруш кўргилигини тортса? — дедим.

— Йўқ, тортмайди,— деди Морозов, — миллионлар бунга йўл қўймайди! Урушқоқларнинг танобини тортиб қўядиган кучларнинг санаб саноғига етиб бўлмайдиган давр келди эндиликда.

Тўлқин РУСТАМОВ,
Улуғ Ватан уруши қатнашчиси, кекса журналист.

Фарзандлар—ота-оналар ҳақида

ҲАЁТ ДАВОМ ЭТАДИ

БУГУН саҳар-мардондан уйғониб, ошиқиб йўлга чиқдим. Ниятим шундай: бир даста қизил чинни гул сотиб оламан-да, худди дадамга ўхшаган бирон кишига совға қиламан. Кейин...

Ҳозирдан ҳаяжонга туша бошладим. Негадир гоҳ йиғлагим келади, гоҳ эса ифтихордан жилмайиб қўяман.

Йиғлагим келгани— фронтдан орден-медаллар тақиб, катта жанг йўлларини босиб қайтган дадажоним билан яхшилаб суҳбатлашиб ололмаганим алами. Ёш эдим, дадамнинг урушдаги хизматлари қудратини ҳали ҳис этиб улгурмагандим. Дадам ҳақида, беш йил, ҳа беш йил фронтда қон кечиб келган дадам ҳақида дўстларимга, болаларимга мароқ билан ҳикоя қилиб берадиган бирон лавҳани билмайман-а...

Йиллар ўтган сайин бу нарса кўпроқ алам қилаяпти. Кечагина автобусда бораётиб, ёнимда ўтирган бир фронтчи отахонни дадамга ўхшатдим. Унга қарай-қарай ахийри саволга тутдим. У «Бутун уруш давомида алоқачи бўлган эдим, кейин фашистни қувиб Берлингача борганман!» деганида, мен ҳаяжонимни яширолмадим. «Менинг дадам ҳам урушда алоқачи бўлганлар. Берлингача борганлар!» деб юбордим.

— Фамилиялари ким эди! — сўради отахон.

— Зокиров Содир!

—Ҳм... Қисм ёки дивизиянинг номерини сўраб олмаганмидингиз!

— ...

Мен бош чайқайман. Нега дадам ҳаётлигида шу нарсаларга қизиқмадим. Нега! Нега дадамнинг орден-медаллари тарихини, Тошкентдан Берлингача бўлган жанговар йўллари тафсилотларини сўраб олмадим!! Сўрасам айтардилар-ку! Дадам ниҳоятда камгап, камтар эдилар. Ҳеч қачон «Мен шундай иш қилганман» деб гап очганларини эшитган эмасман.

Самарқанд педтехникумида ўқиб келиб, Тошкентдан унча узоқ бўлмаган Дўрмон қишлоғидаги мактабда ўқитувчи, кейин директор бўлиб ишлаб юрган дадам Улуғ Ватан уруши бошланган кунларидаёқ биринчилар сафида ҳарбий хизматга жўнаб кетди. Қўлида олти ойлик қизчаси билан қолаётган ойижоним содда, бор-йўғи энди ўн еттига тўлган бир мулойим келинчак. Жиққа ёшга тўлган кўзлари жовдираб:

— Энди биз нима қиламиз, дадаси! Бизни ташлаб кетманг, бирга борамиз! — деб ёлборган. Ҳали ҳеч ерда ишлаб кўрмаган, рўзғор тебратиш нималигини билмаган онам бошқа нима ҳам деяоларди.

— Қўрқма, Саодат! Ҳамма қатори яшаб, ишлаб кетасан. Сен ақллисан-ку! Ман жуда тез қайтаман. Бизни урушгаямас, ўқитгани олиб бораяпти. Тез қайтаман, — деб ойимни юпатган ва ҳеч нарсадан бехабар талпинчоқ қизчанинг юзларидан, онамнинг пешонасидан ўпиб, кейин қопчиғини олибоқ кўчага отилган.

Онам бошқаларга ўхшаб, ақалли темир йўл бекатигача ҳам дадамни кузатиб чиқолмаганини кейин афсусланиб сўзлаган эди. Кўнгиллари бир нимани сезиб турган бўлса ҳам «ўқишга» деганларига чиппа-чин ишониб, болани бағриларига босганча қолаверганлар.

— Ҳа, айтмоқ-чи, Саодат! — деб яна орқасига қайрилган дадам, — қишга кўмирни ёздириб, пулини тўлаб қўйдим. Янги директорга учрашсанг бўлди. Хўпми! Хайр, Саодат! Хайр! Хайр!

— Вой, тавба-ей, ўшанда сени қўни-қўшнига қолдириб бўлсаям дадангнинг орқасидан бормийманми-а! — дердилар онам ҳар гал бош чайқаб. — Ё сени кўтариб бораверсам биров уришармиди. Содда бўлмасам «Сен шу ерда қол, болани эҳтиёт қил» десалар «хўп» деб қолаверибман-а! Шу кетганча беш йил юрдилар урушда, беш йил! Беш йил кутдим дадангни.

Онам жилмайиб кейин оғир хўрсинади. Бу хўрсиниқда онам каби қанча келинчакларнинг юракларини яралаган айрилиқ дардлари-ю, уруш йиллари қийинчиликларининг аччиқ оҳи борлигини болалигимда ҳис қилмабман. Кейинроқ ҳамма гапларни эслаб, ачинаман.

ҚЎЛИДА бола билан колхоз боғчасига ишга кирган онам уззу-кун ҳамма ёқни тозалаб, супурган, кир ювган, овқат пиширган, болаларга эртак ўқиб бериб ухлатган эди. Оналари даладан чарчаб келишади, деб болаларнинг кийимларини ҳам ювиб, қуритиб, кийдириб юборган. Онамнинг ўша тинимсиз ҳаракатлари ғира-шира ёдимда.

Қишда колхоз боғчаси ёпилиб, онам, яна жуда кўп аёллар пунктга лавлаги тозалашга чиқишарди. Заҳ, совуқ пунктда ишлашар, ўшанда онам мениноилож уйда ёлғиз қолдириб кетарканлар.

Кунлар қаттиқ совуб кетгач, онам мактаб директорига кўмир сўраб борган. Аввалги сафар «сабр қилинг» деб совуққина муомала қилиб жўнатиб юборган янги директор, бу гал иссиқдан бозиллаган хонасида яна онамни кўргач, ўтирган жойида ўшқириб берибди.

— Кўмирдан бошқа ташвишим йўқми, бунча келаверасан! Э, жонга тегдинг-ку! Йўқол!

Онам кабинетдан қандоқ чиқиб, орқага қандоқ қайтганини билмайди. «Уруш қурсин! Тезроқ тамом бўла қолсайди», деб кўзида жиққа ёши билан хаёл суриб йўлда кетаётганида юк машинаси уриб ўтиб кетган. Номард шофёр ҳам йўл четидаги ариқ ичига учиб тушган аёлга қиё боқмай машинани елдириб қочиб қолган. Яхшиям-ки, анча орқада арава ҳайдаб келаётган чолнинг кўзи тушиб отга қамчи урган.

— Машинанинг устидан учиб тушдими, ё пиёда кетаётувдими, бу жувон билмай қолдим, — деган чол, — фақат шу оқ кўйлаги ҳилпираб ариққа учиб тушаётганида узоқдан кўриб қолдим.

У йўловчилар ёрдамида онамни тезгина касалхонага олиб келган. Кейинчалик онам суриштирсалар ўша отахоннинг кимлигини ҳеч ким эслаб қололмаган. Икки ой деганда оёққа турган онажоним, ўша-ўша: «Вой бошим, ўша машина қоққанда ёмон ёрилганди-да, кўп қон йўқотганман» деб юрардилар. Бунинг устига дадамнинг урушдан касалманд, асабий бўлиб қайтганлари ҳам таъсир қилди. Онам ўттиз олти ёшда, нақ ҳусни очилиб, ойдай тўлганида, ҳали йиғлаб ошини ичадиган ва эмадиган укаларимни менга қолдириб ҳаётдан абадий кўз юмди.

— Саодат, Саодат! — деб қаттиқ куйган дадамнинг, биз болаларнинг ҳаётини ўзингиз тасаввур қилаверинг. Дадам бутунлай онамнинг парвариши билан қаддини тиклаб, ишлаб юрардилар-да. Айрилиқ алами, уруш қолдирган асорат дадамни баттар касалманд қилиб қўйди. Кейин, кейин, ўлим!

... Эс-эс биламан, ўша колхоз боғчасида ўйнаб юрганимизда самолёт ўтиб қолса, онам биз болаларга «Самолётга айтинглар, дадангизни тезроқ олиб келсин» деб қўшиқ ўргатардилар. Биз бу қўшиқни овозимизнинг борича қичқириб такрор-такрор айтар эдик:

Осмондаги самолёт
Қанотингни пастлаб ўт.
Мен дадамга хат ёзай
Ўзларига ташлаб ўт.

Кечқурунлари ишдан ҳориб-чарчаб келган онажоним лампа чироқ ёруғида дадамга хат ёзар, гоҳ йиғлаб-йиғлаб, аста қўшиқ айтардилар.

Мен бу ерга келмас эрдим
Ёра келтирди, мени.
Ўтга солса куймас эрдим
Ёра куйдирди мани...

Гоҳ кунлари лампа чироқни ёқмасдан, ғира-ширадаёқ ўрин тўшаб қўярдилар-да, бир-икки дона қайнатилган лавлагини еганимиздан сўнг ёта қолардик. Кейин билсам, керосин тополмай хуноб бўлган кунлари вақтли ётишга мажбур бўларканмиз.

БИР куни онам қўшни кампирдан пайпоқ тўқишни ўрганиб олдилар.

— Қани энди, жун ип бўлса, дадангга пайпоқ тўқиб юборардим. Қор кечиб юрганларида оёқлари совуқ қотмасди, — дедилар хўрсиниб ва бирдан ўрниларидан туриб, сурп парда тутилган токчадан ҳаворанг жемперларини олдилар. Аввал бир чўнтагини, кейин иккинчисини ва бошқа жойларини сўкиб, коптоқ қилиб ўрайвердилар.

— Вой, ойи жемпериз-ку! — десам.

— Қўйвур, дадангга пайпоқ тўқиймиз. Даданг келса — ҳали икковимизгаям кўп жемперлар олиб берадилар.

— Даданг келса! — икки гапнинг бирида шундай дейишни севарди онам. Дурустроқ овқат пиширган кунимиз ҳам таомга қўл урмай, бироз қараб турардилар.

— Ҳозир даданг келса, бирга ердик-а!! — деб яна эшик томон қараб қўярдилар.

Кечқурун ухлаш олдидан ҳам «Эрталабгача даданг келиб қолсалар-а, қизим!» деб такрорламаган кунлари бўлмасди.

Мен дадамни жудаям соғиниб кетганимданми, ё уйқум келмай зерикибми, баъзан хархашани бошлардим.

— Айтинг, ҳозир келсинлар, дадам, айтинг! — деб йиғлашга тушардим.

Ойим нафаси ичига тушиб, оғир хўрсиниб қўярди-да, кейин бўғиқ товуш билан секин:

— Ҳой, юлдузлар, айтинг, менинг болажонимнинг дадаси тез келсин! — дердилар-да, худди дадам келаётгандек ўзлариям қулоқ солиб, жим бўлиб қолардилар.

— Қани, келмаяптилар-у! — яна йиғлашга тушаман.

— Ҳой, оймўма, жон оймўма, қара, қизим, оймўма бизга қараяпти кўрдингми! Ҳув, ана!

Йиғидан тўхтаб деразанинг теппасида ярақлаб турган баркашдек оймўмага қарайман. Ойим эса менинг яна йиғлаб юборишимдан қўрқиб давом этади.

— Оймўмажон, айт, менинг болағинамнинг дадаси тезроқ келсин! —

Келсин! Келсин! Келсин!

КУНЛАР, ойлар шундай акс-садо билан ўтаверди.

«Эҳ, аёллар, оналар, келинлар! — деб ҳайқиргим келади бугун мен ўша кунларни эслаб. Тоқатингизга балли! Кун бўйи қаттиқ меҳнат қилиб, тунлари эса ёрингиз, ўғлингиз, жигарингиз йўлига кўз тикқансиз. Урушнинг тезроқ тугашини ой ва юлдузлардан, шаббодалардан сўрагансиз. Соғинчларингизни, саломларингизни хатга солишдан аввал уларга ой ва юлдузлар, шаббодалар орқали йўллагансиз. Сизнинг иродангизга, бардошингизга, сабот ва матонатингизу катта меҳнатларингизга таъзимдаман, таъзимда!».

Онажонимнинг, барча оналару фарзандларнинг нидоси, фронт ичкарисидаги меҳнат жасоратлари оталаримизга, йигитларга, бутун Армиямизга катта куч-қудрат, мадад бўлди. Биз ғалаба қозондик. Дадам қирқ бешинчи йилнинг кузида ёмғир ёғиб турганда уйга кириб келди. Баъзи ўртоқларимнинг дадаси қайтмади. Улар ҳамон кутишади...

Ўтган йили Волгоградда бўлганимда Сталинград жанги фидойиларининг фамилияларини ўқий-ўқий кўзим тинди. Ўртоқларимнинг дадаларини изладим... «Вой, тавба, даданг келганларида икки соат кўришиб, кўксиларига бош қўйиб йиғлабман-а. Ҳа, икки соат, —деб эслардилар онам. Ёмғирда ивиган шинелнинг бўёғи юқиб, пешонам кўкариб қолибди. Уйга кириб ўтирганимиздан кейин, чироқ ёруғида ҳамма менга қараб пиқ-пиқ кулади. Кейин даҳлизга чиқиб, ойнага қарасам пешонам кўкариб ётибди». Онам қаҳ-қаҳ уриб кулардилар бу гапни айтиб.

Мен эсам ўша куни дадамнинг тиззаларида яйраб ўлтириб, орден-медалларининг номини сўрайман.

— Буми, «Қизил Юлдуз!» — дейдилар дадам.

— Буниси-чи!

— Буниси «Германия устидан қозонилган ғалаба учун».

— Бу-чи!

— Буям орден-да!

КЕЙИН дадам эртасигаёқ ишга тушиб кетдилар. Қибрай қишлоқ Советида раис, кейин ўн йилдан ортиқ вақт Пушкин номли колхозга раҳбарлик қилдилар. Новча, орқиқ, қорачадан келган дадамнинг оқ от миниб, яна мисдек қорайиб уззу кун дала айланиб юрганларини ё кимнингдир қўлидан кетмон олиб, ўзлари ғўза чопиқ қилаётганларини мактабдан қайтишимда жуда кўп кўрганман. Дадам тинч меҳнат даврида ҳам орден-медаллар билан мукофотландилар. Аммо уларни ҳам кўз-кўз қилмадилар. Дадамнинг дурустроқ кийинганини, ё бирон марта меҳмондорчиликка борганини, дабдабаларга қизиққанини кўрган эмасман. Брезент этик, мовутдан тикилган костюм-шим, доим жиддий, доим ишчан, лекин доим асабий яшади. Гоҳ-гоҳ бир оз очилиб урушда алоқачи бўлганлари, неча марта ўлимдан қолганлари, Берлин, оқ байроқ кўтариб чиққан немислар ҳақида қисқагина сўзлаб берардилар.

Кейин... Ҳаммаси тамом бўлди..

Яшаб, кексалик гаштини суриб юрган нуроний оталарни кўрсам ҳавасим келади. Бағри кенг, чеҳрасида табассум ўйнаб турган, ҳаётни ардоқлаган, кўксилари орден-медалларга тўлиқ оталарни кўрсам ҳавасим келади.

Ота-онамнинг ширин, гўзал турмушига раҳна солган, уларнинг умрини қисқартирган уруш, номинг ўчсин!

ҲАЁТ давом этаяпти. Сиз учун ҳам отажон, сиз учун ҳам онажон, барча фидойилар учун ҳам яшаяпмиз, меҳнат қилаяпмиз. Сиз қўлга киритган тинчликни сақлаб қолиш учун курашяпмиз. Хонадонингизда набираларингиз, эвараларингизнинг қувноқ овозлари эшитилиб туради.

Дадажон, ойижон, сиз икковингиз ҳам уруш қатнашчиси эдингиз. Ҳа, икковингиз ҳам. Дарёдан томчидек бўлса-да Буюк Ғалабамизда сизнинг ҳам кичкинагина улушингиз борлигидан ифтихор қиламан.

Қучоғимда ранго-ранг гуллар. Ана, рўпарамда худди дадамга ўхшаган бир нуроний, оддийгина кийинган отахон келаяпти. Саломимга қўшиб гулларни топшираман. Отахон гулларимни олиб, жилмаяди. Жуда чиройлик жилмаяди. Мени алқайди. Ўзини яшариб кетгандек ҳис қилади.

Кейин яна йўл-йўлакай гуллар териб, энтикиб, ота-онам қабри томон шошаман...

Сиз яшаяпсиз, дада, ойи! Сиз яшаяпсиз. Бизнинг қалбимизда, ишларимизда, ширин орзуларимизда сизларнинг хотирангиз абадий!

Санъат МАҲМУДОВА.

Тошкент — янгича анъаналар шаҳри

АҲИЛЛИК

«Октябрь самараси» номли маҳалла Акмал Икромов районидаги «Штаб» бекатининг шундай ёнгинасида жойлашган. Бу ердаги 500 хонадонда 3,5 мингдан ортиқ аҳоли яшайди. Тошкент зилзиласидан кейин ташкил этилган бу маҳалла аҳолиси асосан Чорсу, Ўқчи атрофида яшаган оилалардан иборат. Ҳаммамизга маълум. Ўшанда кўпчиликнинг шаҳар марказидаги уйлари бузилиб, ўша вақтгача сабзавот экилган мана шу ерларга янги жой қилиш мақсадида келишганди. Ҳамманинг ташвиши бир — тезроқ бошпаналик бўлиш, ёғин-сочингача нима бўлса ҳам бир уйни битириб олиш эди.

— Умриларидан барака топишсин, — дейди биз билан суҳбатда маҳалла комитети раиси Маҳкам ака Сатторов. — Фақат ўзларининг уйларини қуриш эмас, балки маҳалла учун ҳашар йўли билан қариялар уйи, чойхона қурилишида ҳам барча актив иштирок этди. Аҳилликда жуда гап кўп. Ҳамма иш маслаҳат билан бажарилганлиги учун ҳам бутун маҳалламиздаги кўчаларга кириб қолсангиз дилингиз яйрайди.

«Шодлик» номи билан атaладиган кўчани бу ердагилар боғ-кўча деб ҳам айтишади. Мевали дарахтлар қийғос гуллаган ҳозирги баҳор фаслида бу ерга кирсангиз ҳузур қиласиз. Кўчалар атрофига ўтказилган яшил тўсиқлар эса худди қизларнинг ўрим сочларидек таралган. «Дадил», «Ҳамкор» кўчалари ҳам «Шодлик»дан қолишмайди.

— Ҳозир маҳалламизда юздан ортиқ Улуғ Ватан урушида иштирок этганлар оиласи яшайди, — дейди маҳалла активларидан бири В. Усмонов биз билан суҳбатда. — Юз элликдан ортиқ оиланинг фарзандлари эса она-Ватан ҳимоясига отланишиб, қайтиб келишмади. Ана шу урушда қурбон бўлганлар хотирасига атаб ёдгорлик ўрнатишни ва бу ишни ҳашар йўли билан бунёд этиш кераклигини маҳалладагилар бир овоздан маъқуллашган эди. Аҳиллик туфайли мақсадга эришдик.

Куни кеча немис-фашист босқинчилари устидан қозонилган Буюк Ғалабанинг 41 йиллиги арафасида ана шу ёдгорликни тантанали суратда очиш маросими бўлиб ўтди. Унда «Октябрь самараси» маҳалласининг каттадан-кичик аҳолиси, ҳамма иштирок этди. Бир гектардан ошиқ майдонда ташкил этилган хиёбон, гулзор ва шийпонлар атрофи Улуғ Ватан урушида қаҳрамонона жанг қилган ўнлаб медаль ва орденларнинг нишондорлари, меҳнат ветеранлари, қаҳрамон оналар билан тўлди. Улар баландлиги уч метрдан иборат бўлган мармардан ишланган ёдгорлик олдидан бирма-бир ўтишиб, унинг пойига гулдасталар қўйишди.

— Ватанга сидқидилдан хизмат қилган жангчилар хотираси, улар ибрати фарзандларимизни мақсадли, идрокли, Ватанга садоқатли қилиб тарбиялайди, — дейди Улуғ Ватан уруши қатнашчиси Аҳаджон ака Асқаров. — Мен ўн фарзанднинг отасиман. Ана шу болаларимнинг онаси Матлубахон билан биргаликда уларни тарбиялаб, вояга етказдик. Ҳозир фарзандларимнинг деярли ҳаммаси ўқимишли, қўлидан иш келади, кўриб завқланаман. Ҳаётимдан хурсандман. Бу урушни биз кўрдик, фарзандларимиз кўрмасин дейман. Осмонимиз ҳамиша мусаффо бўлишини истайман.

Мана, йигирма йил бўлибдики, Жаннат опа Қосимова маҳалла хотин-қизлар Советининг раиси ва секретари бўлиб ишлаб келмоқда.

— Тўй, янгича урф-одат ва маросимларни ўтказиш, хотин-қизлар кенгаши, ўртоқлик суди, халқ дружинаси, айниқса ғоявий ишлар комиссияси, хуллас, ҳаммамиз ҳамкорликда тўйларимиз, тадбирларимиз, байрам ва анъаналаримизни фаровон ҳаётимизга яраша, маданиятли ўтишига ҳаракат қиламиз. Маҳалламиздаги барча маросимлар янгича ўтади.

Шаҳримиздаги Акмал Икромов районининг ўзида элликдан ортиқ маҳаллалар мавжуд. Уларнинг кўпчилиги бир-бирига ибратли бўлиб, барча маросимларни янгича услубда ўтказишга ошиқишади. Бугун биз фақат битта — «Октябрь самараси» номли маҳалла ҳақида, ундаги ибратли ишлар ҳақида сўз юритдик.

Р. ФАЙЗУЛЛАЕВ.

Фахрий қоровулликка.

ТИНЧЛИК ПОСБОНИ

СССР тинчлик посбони,
Мусаффодир осмони.
Таралган шуҳрат-шони,
СССР тинчлик посбони.
Ватан бағри кенг обод,
Ҳамма яшар тинч озод.
Фарзандлари хуррам-шод,
СССР тинчлик посбони.
Дўстга чўзган қўлини,
Нур ёритган йўлини,
Жаҳон танир элини,
СССР тинчлик посбони.
Тинчлик, дўстлик зиёда
Бўлсин дейди дунёда,
Интернационал ғояда,
СССР тинчлик посбони.

Саодат ТОЖИ.

Оммавийликдан — маҳорат сари

Ғалаба кунига бағишланади

10 май шанба куни республикамиз пойтахтида совет халқининг Улуғ Ватан урушида фашистлар Германияси устидан қозонган Ғалабасининг 41 йиллигига бағишлаб «Тошкент оқшоми» ва «Вечерний Ташкент» газеталари редакцияларининг соврини учун анъанавий енгил атлетика эстафетаси ўтказилади.

Мусобақа иштирокчилари 23 босқичда 11 километр 100 метр масофани босиб ўтадилар. Эстафета В. И. Ленин майдонида соат 10.00 да старт олади. Унда кўнгилли спорт жамиятларининг командалари, олий ўқув юртлари, ўрта махсус ўқув юртлари, шаҳар ҳунар-техника билим юртларининг физкультура коллективлари, ўрта таълим мактаби терма командалари ва шунингдек саноат корхоналари ва муассасаларининг физкультура коллективлари стартга чиқишади.

Енгил атлетика эстафетаси маршрути «Правда Востока», «Пролетар», Т. Шевченко, «Привокзальная», А. Жуковский, А. Пушкин, 1 Май ва А. Навоий кўчалари бўйлаб ўтиб, Парадлар хиёбонидаги Номаълум солдат қабри олдида маррага етади. Эстафета мусобақаси иштирокчилари 6 группада беллашишади. Ҳар бир группа ғолибларини Тошкент шаҳар спорт комитети, «Спартак», «Буревестник», «Меҳнат» ва бошқа область кўнгилли спорт жамиятлари томонидан таъсис этилган махсус совринлар кутмоқда. «Тошкент оқшоми» ва «Вечерний Ташкент» газеталари таъсис этган Бош соврин эстафетанинг дастлабки 850 метр масофасини ташкил этувчи биринчи босқичда энг яхши натижа кўрсатган спортчига топширилади. Шуни эслатиб ўтамизки, сўнгги икки йил мобайнида бу совринни «Спартак» спорт жамиятининг вакили, СССР спорт мастерлигига номзод Павел Данилов қўлга киритган.

Анъанавий енгил атлетика эстафетаси ҳақида сўз юритар эканмиз, соғломлаштириш югуриши ишқибозлари эътиборини бир нарсага жалб этмоқчимиз. Бундан бир неча йиллар илгари шаҳримизда учта йирик оммавий эстафеталар ўтказилар эди. Булар — «Правда Востока» газетаси соврини учун эстафета, «Гулхан» журнали ва «Ленин учқуни» газетаси совринлари учун мактаб ўқувчилари эстафеталаридир. Айниқса, Ўзбекистон ССР Ички ишлар министрлиги соврини учун ўтказилган эстафета ғоятда қизиқарли эди. Шу эстафетанинг турли босқичларида енгил атлетикачилар, велосипедчилар, мотоциклчилар, сузувчилар ва бошқа спортчилар қатнашишарди. Бироқ кейинчалик бу мусобақалар бирин-кетин ўз-ўзидан йўқ бўлиб қолди. Нега шундай бўлганлиги номаълум бўлиб қолмоқда. Ўйлаймизки, турли ёшдаги тошкентликларни физкультурага, югуриш машғулотларига жалб этиш учун бундай мусобақаларни тиклаш лозим.

Энди эса барча югуриш ишқибозларини эртадан кейин старт оладиган анъанавий шаҳар енгил атлетика эстафетасида иштирок этишга таклиф этамиз. Келинг, кўринг, олқишланг.

(«Тошкент оқшоми»нинг навбатдаги сони 10 майда чиқади).

Редактор
Т. М. ҚОЗОҚБОЕВ.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ ТЕАТРИДА — 8/V да **Фауст**, 9/V да **БАЙРАМ КОНЦЕРТИ.**

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 8/V да **Курорт**, 9/V да **Келинлар қўзғолони** (12.00), да **Шошма қуёш** (19.30).

МУҚИМИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 9/V да **Олтин даврим** (14.00), **Узилган торлар** (19.00).

КИНО

8 МАЙДА
БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«ДОКТОР ЖЕКИЛ ВА МИСТЕР ХАЙТНИНГ ҒАЛАТИ САРГУЗАШТЛАРИ» — **Чайка** (17, 18, 20.45; телефон 77-06-20), **Восток** (тоқ соатларда, телефон 91-16-61).

«БИЗ АЙБЛАЙМИЗ» — **Ватан** (18, 21.00; телефон 74-30-38), **Дружба** (17, 20.00; телефон 66-15-75).

«СЕВГИ АФСОНАСИ» — **Нукус** (18.30, 20.45).

«СИЗНИ ҲАЁТИМДАН ОРТИҚ СЕВАРДИМ» — **Дружба** (16, 17.30, 19.30; телефон 66-15-75), **Ҳамза номли** (тоқ соатларда).

«ВАЛЕНТИН ВА ВАЛЕНТИНА» — **«Искра»** (16, 18, 20; телефон 39-14-59).

«МОСКВА КЎЗ ЁШЛАРИГА ИШОНМАЙДИ» — **Восток** (16, 18.30, 21.00; телефон 91-14-61).

«ОДЕССА ЖАСОРАТИ» — **М. Шайхзода номли** (16, 18. 30, 20,45; телефон 42-39-74).

«ҒАЛАБА» — **Лисунов номли** (17, 20.00; телефон 96-34-02).

«ТАҚДИР» — **Санъат саройи** (17, 20.00).

«ЎЗ КЎЗИНГ БИЛАН КЎР» — **Санъат саройи** (19.30).

9 МАЙДА
БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«ТОНГГИ БОНГ» — **Москва** 11, 15, 19, 20.40; телефон 33-05-01). **Чайка** (11, 13, 15, 17, 20.45; телефон 77-06-20).

«БИЗ АЙБЛАЙМИЗ» — **Ватан** (12, 15, 18, 21.00; телефон 74-30-38), **Дружба** (11.20, 14.30, 17, 20.00; телефон 66-15-75), **М. Шайхзода номли** (13.30, 16, 18.30, 20.45; телефон 42-39-74).

«СИЗНИ ҲАЁТИМДАН ОРТИҚ СЕВАРДИМ» — **Дружба** (12.20, 14, 16, 17.30, 19.30; телефон 66-15-75), **Ҳамза номли** (тоқ соатларда).

«ВАЛЕНТИН ВА ВАЛЕНТИНА» — **Искра** (12.20, 14, 16, 18, 20; телефон 39-14-59).

«МОСКВА КЎЗ ЁШЛАРИГА ИШОНМАЙДИ» — **Восток** (11, 13.30, 16, 18,30, 21.00; телефон 91-14-61).

«ҒАЛАБА» — **Санъат саройи** (20.00, телефонлар 44-21-34. 44-21-44), **Лисунов номли** (11, 14, 17, 20.00; телефон 96-34-02).

«ТАҚДИР» — **Санъат саройи** (11, 14, 17, 20.00).

«ЎЗ КЎЗИНГ БИЛАН КЎР» — **Санъат саройи** (12, 14, 30, 19.30).

ЦИРК

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — «Москва муз устида цирк» коллективларининг гастроллари 8/V да 19.30 да, 9/V да 13, 16, 19.00) да.

ДИҚҚАТ!
ТОШКЕНТ ОТЧОПАРИДА
9 МАЙДА
БОЙ АССОРТИМЕНТДА САНОАТ МОЛЛАРИНИНГ
САВДО-ЯРМАРКАСИ ТАШКИЛ ҚИЛИНАДИ.
11 май якшанба куни 9 майга кўчирилган
САВДО-ЯРМАРКАСИГА МАРҲАМАТ ҚИЛИНГ!
Тошкент область матлубот жамияти правленнеси.

ОХУНБОБОЕВ НОМИДАГИ РЕСПУБЛИКА МЕДИЦИНА БИЛИМ ЮРТИ
13—14 май кунлари
ОЧИҚ ЭШИКЛАР КУНИНИ ЎТКАЗАДИ.
Адрес: Тошкент шаҳри, Октябрь райони, Барнаульская кўчаси, 9-уй.

Ю. А. ГАГАРИН НОМИДАГИ ТОШКЕНТ АВИАЦИЯ ТЕХНИКУМИ
17 май ва 7 июнь соат 14.00 дан 16.00 гача
ОЧИҚ ЭШИКЛАР КУНИНИ ЎТКАЗАДИ
Техникумда ўқувчиларнинг техника ижодкорлиги кўргазмаси ишлайди.
Техникум адреси: Тошкент шаҳри Куйбишев кўчаси, 12-уй.

Тошкент давлат маданият институти ректорати, партия ва жамоат ташкилотлари библиография кафедрасининг ўқитувчиси М. Р. Рашидовага отаси

Рашид УМАРОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этадилар.

«Металлобитремонт» Тошкент шаҳар ишлаб чиқариш бирлашмаси коллективи цех бошлиғи

Ҳолид Миршоҳидович МИРОҚИЛОВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

реклама ◎◎◎ эълонлар ◎◎◎ реклама

Болалар грампластинкаси

Болалар ўзларининг дидига монанд келадиган грампластинкаларни мароқ билан тинглашади. Айниқса, «Малиш ва Карлсон», «Гулливер лилипутлар мамлакатида», «Свинопас», 12 дона ака-ука» япон эртаклари, жаҳон халқлари эртаклари, «Қизил шапкача» кинофильмларининг қўшиқлари ёзилган грампластинкаларни севиб эшитишади.

ҲУРМАТЛИ ОТА-ОНАЛАР!

Хонадонингизда фарзандларингиз учун болалар фонотекасини муҳайё этиб беринг. Сизнинг фарзандларингиз бу пластинкалар ёрдамида эртаклар олами билан яқиндан танишадилар.

СИЗ «ТАШКУЛЬТТОРГ»НИНГ МАГАЗИНЛАРИДАН БОЛАЛАР УЧУН ГРАМПЛАСТИНКАЛАРНИ СОТИБ ОЛИШИНГИЗ МУМКИН.

4-Куйбишев шоссеси, 850 уй. (Қўйлиқ бозори);
5 — Госпиталь бозори;
8/1 — Навоий кўчаси;
9/1 — Олой бозорида.
10 — Жуковский кўчаси, 2-уй;
13 — 4-уй-жой шаҳарчаси Майна Ҳасанова кўчаси;
16 — Савдо маркази (Сергели массиви);

«ТАШКУЛЬТТОРГ» (телефон 91-18-79).

Ҳар томонлама қулайлик!

«ОЛМОС» РЕСПУБЛИКА УЛГУРЖИ-ЧАКАНА САВДО БИРЛАШМАСИНИНГ 37-ЗАРГАРЛИК КОМИССИОН МАГАЗИНИ

олтин ва кумушдан ишланган заргарлик буюмлари;
чинни ва кумушдан ишланган овқатланиш, чой, кофе идишлари туркумлари;
биллур ва рангли шишадан ишланган буюмлар;
асл металлар, чинни ва ярим асл металлар, чинни ва ярим асл тошлардан ишланган ҳайкалчалар;
қадимий ноёб картиналар, гобеленлар, гиламлар;
асл навли ва ярим асл тошлардан терилган маржонлар, турли миқдордаги табиий марваридлар;
зажигалкалар, авторучкалар (чет эллардан келтирилган);
қадимий девор, стол, полга қўйиладиган, шунингдек чет эллардан келтирилган қўлга тақиладиган соатлар;
биллурдан ишланган қадимий қандиллар;
хўжалик юмушида ишлатиладиган миллий нақшлар билан безакланган қадимий идишлар (обдаста, мисқозон, мисбаркаш, мисжом).

БУЮМЛАРИНИ СОТИБ БЕРИШДА АҲОЛИГА ЁРДАМ БЕРАДИ

МАГАЗИН АДРЕСИНИ ЭСЛАТАМИЗ:

Тошкент шаҳри, Ленин проспекти, 40-уй (метронинг «Космонавтлар проспекти» станцияси).
Магазин соат 9.00 дан 18.00 гача ишлайди.
Танаффус 13.00 дан 14.00 гача.
Якшанба — дам олиш куни.

«ОЛМОС» РЕСПУБЛИКА УЛГУРЖИ-ЧАКАНА САВДО БИРЛАШМАСИ (телефон 56-43-50).

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети савдо Бош бошқармасининг

«ЁШЛИК» МАКТАБ-МАГАЗИНИ

Озиқ-овқат моллари кичик сотувчиларини тайёрлайдиган

4 ОЙЛИК ВА
контролёр-кассирларни тайёрлайдиган
6 ОЙЛИК
КУРСЛАРГА.

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

КУРСЛАРГА 8-10 СИНФ ҲАЖМИДА МАЪЛУМОТЛИ, 16 ЁШДАН 25 ЁШГАЧА БЎЛГАН ТОШКЕНТЛИК ҚИЗЛАР ВА ЙИГИТЛАР ИМТИҲОНСИЗ ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИЛАР.

Ўқувчиларга ҳар ойда 50 сўмдан 64 сўмгача стипендия берилади.

ЎҚИШ ДАВРИ МЕҲНАТ СТАЖИГА ҚЎШИБ ҲИСОБЛАНАДИ.

Бир вақтнинг ўзида ўқувчилар кечки мактабда ёки савдо техникумида ўқишлари мумкин.

«ЁШЛИК» МАКТАБ-МАГАЗИНИНИ ТУГАТГАНЛАР ЙИРИК МАГАЗИНЛАРГА ЙЎЛЛАНМА БИЛАН ИШГА ЮБОРИЛАДИЛАР ҲАМДА УЛАРГА САВДО ТЕХНИКУМИНИНГ КЕЧКИ БЎЛИМИГА КИРИШДА ИМТИЁЗЛАР БЕРИЛАДИ.

МАШҒУЛОТЛАР РУС ВА ЎЗБЕК ТИЛЛАРИДА ОЛИБ БОРИЛАДИ.

Мурожаат учун адрес; Тошкент шаҳри, Кафанов кўчаси, 65-уй (1, 2, 5, 8, 9, 24, 26, 10-трамвайлар, 2, 3, 22, 80, 161, 32-автобусларнинг «Госпиталь» бозори» бекати).

Справкалар олиш учун телефон 55-75-15.

Ветеранларга совғалар

9 МАЙ — ҒАЛАБА КУНИ

Шу куни биз Улуғ Ватан уруши ветеранларини шарафлаймиз ҳамда уларга ҳурмат-эҳтиром билан ёдгорлик совғаларини тақдим этамиз.

Совғалар учун албатта ЦУМ, ГУМ, «Чилонзор» марказий универсал магазинига марҳамат қилинг!

Сиз байрам совғаси сифатида фотоаппарат, соат ёки радиоприёмник харид қилишингиз мумкин. Агар совға аёл-ветеранга мўлжалланган бўлса, биллур ваза, дастурхон ва тақинчоқларни харид қилишни маслаҳат берамиз.

ЦУМ, ГУМ, «ЧИЛОНЗОР» ЦУМи.

«ЮБИЛЕЙ» МАРКАЗИЙ СПОРТ ЗАЛИДА
10, 11 МАЙ КУНЛАРИ

«КЕЛИНГ, ТАНИШАМИЗ»

ЁШЛАР КЕЧАСИ ЎТКАЗИЛАДИ

ҚАТНАШАДИЛАР:

ЗАМОНАВИЙ ЖАЗ МУЗИКАСИ ВОКАЛ ЧОЛҒУ АНСАМБЛИ.

Бадиий раҳбари — Григорий ПУШЕН.

Халқаро ва Бутуниттифоқ конкурсларининг лауреатлари

Наталья НУРМУҲАМЕДОВА ва Мансур ТОШМАТОВ

ОЛИЙ ЎҚУВ ЮРТЛАРИ ВА САНОАТ КОРХОНАЛАРИНИНГ ДИСКОТЕКА ВА ИЖОДИЙ КОЛЛЕКТИВЛАРИ, СПОРТ БАДИИЙ ГРУППАЛАРИ.

Томошалар соат 19.30 да бошланади.

Билетлар Тошкент шаҳридаги олий ўқув юртларида ва «Юбилей» Марказий спорт зали кассаларида сотилади.

Биринчи навбатда коллектив заявкалар бўйича билетлар таъминланади.

Кассалар ҳар куни соат 11 дан 20.00 гача ишлайди.

Справкалар олиш учун телефонлар: 46-70-31, 46-03-12 — касса, 46-68-77, 46-07-53 — администратор.

АҲОЛИНИ ИШГА ЖОЙЛАШТИРИШ БЮРОСИ

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

«ГЛАВТАШКЕНТСТРОЙ»НИНГ

153-ҚУРИЛИШ ТРЕСТИГА

пайвандчилар, ғишт терувчилар, дурадгорлар, сувоқчилар, бўёқчилар, конструкцияларнинг монтажчилари, бетончилар, ёрдамчи ишчилар.

Ёлғиз кишилар ётоқхона билан таъминланадилар.

«Главташкентстрой»

2-ТОШКЕНТ УЙСОЗЛИК КОМБИНАТИНИНГ 2-ЙИРИК ПАНЕЛЛИ ЗАВОДИГА

бетончилар, слесарлар, инженер-конструкторлар, инженер-механиклар, инженер-технологлар, мастерлар, бош бухгалтер.

ЛЕНИН РАЙОНИДАГИ САНОАТ КОРХОНАЛАРИГА

тўқувчилар, лентачилар, калаваловчилар, тараш машиналарининг операторлари, ўровчилар, зарядкаловчилар, мастер ёрдамчилари, слесарлар.

Ёлғиз кишилар ётоқхона билан таъминланадилар.

ОКТЯБРЬ РАЙОНИДАГИ САВДО ТАШКИЛОТЛАРИГА

саноат моллари сотувчилар, слесарь-сантехниклар.

КИРОВ РАЙОНИДАГИ ТАШКИЛОТЛАРГА

электр участкаси бошлиғи, ремонт-техника участкаси бошлиғи, энерго-механика бўлими инженер-механиги, автоматика ва контрол-ўлчов асбоблари бўйича инженер, вентиляция бўйича мастер.

АКМАЛ ИКРОМОВ РАЙОНИДАГИ САНОАТ КОРХОНАЛАРИГА

малакали токарлар ва фрезерчилар.

Ёлғиз кишилар ва кичик оилаликлар учун ётоқхона мавжуд.

АКМАЛ ИКРОМОВ РАЙОНИДАГИ САВДО ТАШКИЛОТЛАРИГА

сотувчилар, кассир-контролёрлар, юкчилар.

«ТАШСЕЛЬМАШ» ЗАВОДИГА

токарлар, штамповкачилар, электр пайвандчилар, механика-йиғув ишлари слесарлари, ускуналар ремонти бўйича слесарлар, пластмассаларни прессловчилар, созловчилар, қолипловчилар.

СПРАВКАЛАР ВА ИШГА ЙЎЛЛАНМАЛАР ОЛИШ УЧУН ҚУЙИДАГИ АДРЕСЛАРГА МУРОЖААТ ҚИЛИНСИН:

МАРКАЗИЙ ПУНКТ — Пролетар кўчаси, 4-уй, 3-подъезд, 5-хона.
ЛЕНИН РАЙОН ПУНКТИ — Т. Шевченко кўчаси, 64-уй;
ОКТЯБРЬ РАЙОН ПУНКТИ — У. Юсупов кўчаси, 3-уй;
ЧИЛОНЗОР РАЙОН ПУНКТИ — 2-квартал, 3-уй;
ҲАМЗА РАЙОН ПУНКТИ — М. Ҳасанова кўчаси, 10-уй;
КУЙБИШЕВ РАЙОН ПУНКТИ — К. Маркс кўчаси, 59-уй;
КИРОВ РАЙОН ПУНКТИ — Энгельс кўчаси, 48-уй;
СОБИР РАҲИМОВ РАЙОН ПУНКТИ — Қорасарой кўчаси, 270-уй;
АКМАЛ ИКРОМОВ РАЙОН ПУНКТИ — Фарҳод кўчаси, 21-уй;
СЕРГЕЛИ РАЙОН ПУНКТИ — «Спутник», 2-квартал 69-уй;
ФРУНЗЕ РАЙОН ПУНКТИ — Ш. Руставели кўчаси, 87-уй.

«Союзторгреклама» Бутуниттифоқ бирлашмасининг Ўзбекистон реклама агентлиги (телефон 45-37-27)

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри.

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ») — орган Ташкентского горкома Компартии Узбекистана и городского Совета народных депутатов.

РЕДАКЦИЯ АДРЕСИ: 700047, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

ТЕЛЕФОНЛАР: бўлимлар: партия турмуши ва совет қурилиши — 32-55-37, 32-53-83; саноат ва қурилиш — 32-57-84; шаҳар хўжалиги ва транспорт — 32-53-39; фан ва маданият — 32-53-10; ахборот ва спорт — 33-28-95, 32-55-32; хатлар — 33-29-70; жамоатчилик редакцияси — 33-99-42, 32-53-66; эълонлар бўлими — 33-81-42.

Р.—12738. Газета бир йилда 300 марта чиқади. Тираж 52. 141. Б.—2106. Индекс 64690. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10.